

"Tėvynė" Savaitinis laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vainikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vainikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 11

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Kovo (March) 18, 1938.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXIX

AUSTRIJOS JAU NĖRA; EUROPA DĖL TO SUJUDUS, PERGYVENA KRIZĘ

VIENNA. — Austrijos, kaip nepriklausomos valstybės, šiandien jau nėra. Mat, kovo 13 d. turėjo įvykti Austrijos piliečių visuotini balsavimai, pasisakymui, ar Austrija nori prisijungti prie Vokietijos. Buvo spėjama, kad apie 70% gyventojų pasisakė prieš. Kad negavus didelės nosies, Hitleris pasiuntė Austrijos kancelieriui Susnigg'ui ultimatumą, pareikalavdamas, kad savimai būtų atšaukti ir kad pats kancleris iš vietos pasisuktų. O jei jis to nepadarys — Vokietijos kariuomenė žyguos į Austriją ir su ginklo pagalba ją prie Vokietijos prijungs. Gavęs ultimatumą, Susnigg'as pabijojo kraujo praliejimo, atšaukė balsavimus ir pasitraukė iš vietos. Tuomet jo vieta, sulig Hitlerio įsakymu, užėmė nacių Seyss-Inquart ir įsakė Austrijos prezidentui Wilhelm Miklas'ui, paskelbti Austriją prisidedant prie Vokietijos. Miklas, būdamas prieš-nacinių nusistatymo, irgi iš savo vietos pasitraukė. Tuomet pats Seyss-Inquart per radio paskelbė, kad Austrija oficialiai prisideda prie Vokietijos ir ji dabar lieka tik Vokietijos provincija. Hitleris Seyss-Inquart'ą paskelbė tos provincijos diktatoriumi, o save pasiskelbė Vokietijos imperijos valdovu bei austrų-vokiečių suvienytos kariuomenės vadu.

Visa tai nutiko pirm įvyksiančių balsavimų, būtent kovo 12 dieną. Balsavimai atidėta neribotam laikui. Austrijos valdžia perimta į nacių rankas. Tas pats padaryta su valdiškais įstais. Vokietijos-Austrijos kariuomenės sujungta į vieną didelę kariuomenę. Po to į Vienną tuojau atleškėjo Hitlerio pasiuntiniai ir kariuomenės dalys. Pats Hitleris pribuvo kovo 14 dieną ir buvusios Austrijos sostinės triumfuodamas žygiavo ir gyrėsi, kaip jam, be kraujo praliejimo, pavyko suvienyti Vokietiją su Austrija, kurios sūnumi jis yra.

Taip tai visai netikėtai Hitleris prarijo 7,000,000 gyventojų ir 36,000 ketvirtainių mylių nepriklausomą valstybę, Austriją, tuo užduodamas nemažą smūgį visai demokratijai ir podraug sukeldamas didelio jaudesio dėlei Vidurinės Europos likimo.

Prijungus prie Vokietijos Austriją, dabar eina labai rimtos kalbos, kad panašiai gali nutikti ir su Čekoslovakija, o vėliau ir su Vengrija, kur taipgi nemaža vokiečių gyvenama. Bet jei Hitleris pajudintų Čekoslovakiją — Europoje truktų parako statinė, nes Francija ir Rusija sutarimais yra pasisąžėjusios Čekoslovakiją ginti nuo vokiečių, kuomet ir patys čekai rengiasi gintis.

Dėlei įvykio su Austrija, Europoje eina nepaprastas jaudėsis. Pačioje Austrijos provincijoje ne viskas ramu: daugelis austrų Hitleriui nepritaria. Žinoma, priešinguosius jis smaugia ir į kalėjimus kiša. Jis juos gal suvaldys. Dėl šio pavojaus, tačiau, susidomėjęs Anglija, Francija, Rusija ir kitos valstybės. Rusija daug kariuomenės yra pasiuntusi prie Lenkijos rubežius, Francijos-Vokietijos parubėžius francūzams kareiviams įsakyta būdėti. Čekoslovakija pasiuntė savo kariuomenę į strateginius punktus prie buvusios Austrijos rubežių. Vengrija taip pat ant kojų. Anglijos vyriausybės vardu ministeris pirmininkas Chamberlain taip pat griežtai pasmerkė Hitlerio žygi. Italijos Mussolinis pasveikino Hitlerio laimėjimus, bet lyg pavydėdamas Hitleriui gero karnio, koncentruoja savo kariuomenę reikalingose punktuose. Momentas nepavydėtinas. Maža kibirkštė dabar jau gali sukelti didelę audrą, kuri būtų didesnė, negu 1914—1918 metų buvęs Pasaulinis Karas.

RUSAI, ITALAI IR ČEKAI SUKILĖLIAI LAIMI ARAGON FRONTE

Londonas. — Čia gaunama žinių, kad Rusijos karo taryba paskelbė mobilizaciją ir pasiuntė keliolika divizijų į vakarų pasienį, nes manoma, kad naciai galį užpūti Čekoslovakiją, kurią Rusija yra pasisąžėjusi ginti nuo vokiečių. Ties Kijevu, esą, rusai yra sukoncentravę 700 karo lėktuvų ir daug kariuomenės. Taipgi gauta žinių, kad Francijos karinė vadovybė koncentruoja kariuomenę rytiniame pasienyje. O žinios iš Italijos nusako, jog Italijos nemaža kariuomenė pasiūsta į Austrijos pasienį. Italijos-Austrijos rubežius, sakoma, uždarė. Austrijos pasienyje savo kariuomenes koncentruoja Jugoslavija ir Čekoslovakija.

Anglija dėl šių įvykių labai susirūpinusi.

KAUNE STATYS RADIO APARATŲ FABRIKĄ.

Jau pernai buvo pradėti pasitarimai steigti aikcinę b-ve, kuri Lietuvoje pastatytų radio aparatų fabriką. Dabar pasitarimai vėl atnaujinti. Norima, kad šioj akc. b-vejį su savo kapitalu dalyvautų ir valstybės išdas. Radio aparatų kasmet Lietuvoje daug išperkama ir jie visi atvežami iš užsienio.

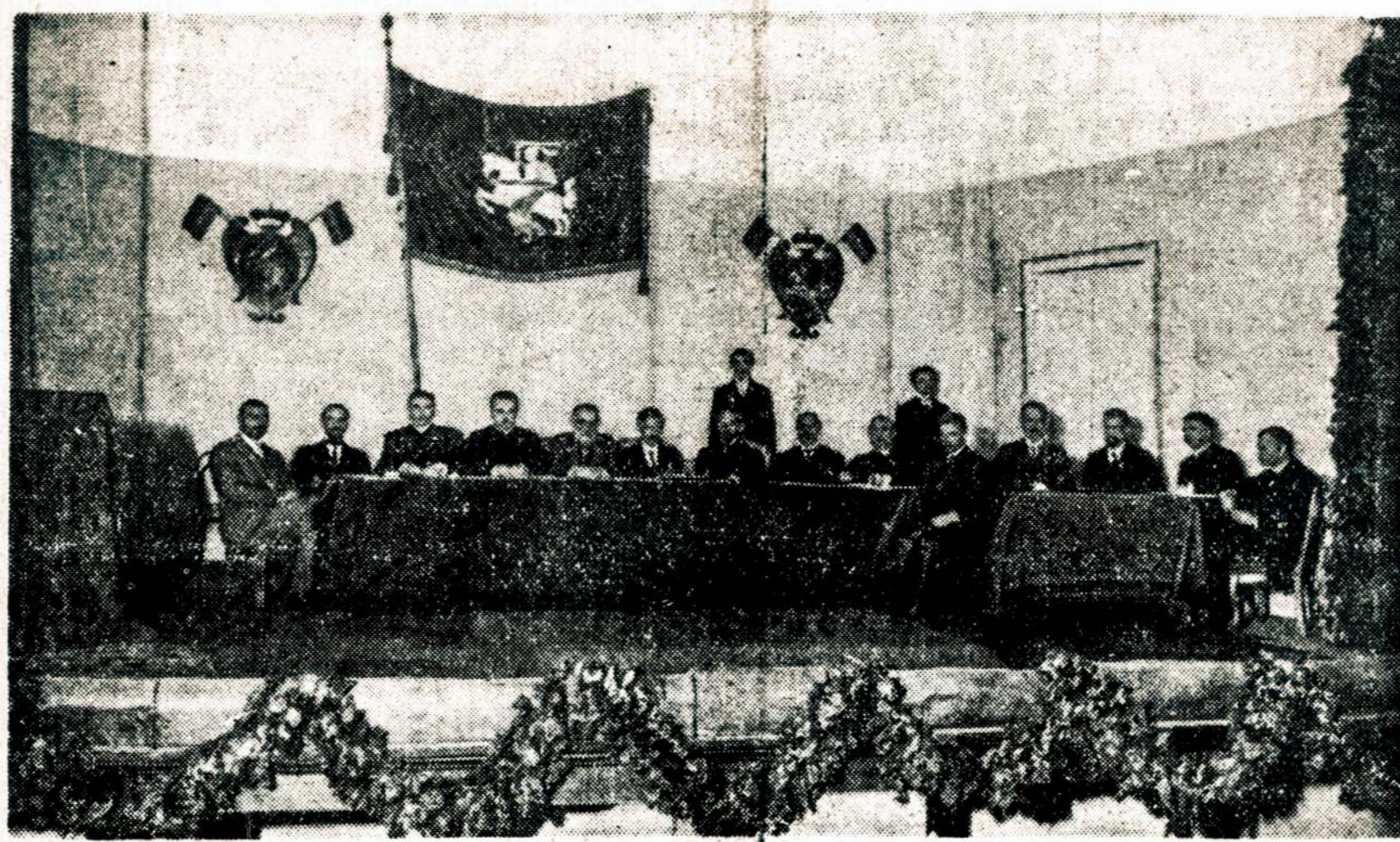
Aragon Frontas. — Sulig pranešimų iš Salamancos, sukilėliai užėmė Andorra miestą, kur veikia kavalarija ir motorizuota armija. Taipgi tos pačios jėgos armijai miestą Alcaniz. Sukilėliai taipgi devynias mylias pažengė centrinėje Aragon srity, užimdami keletą miestelių.

Sukilėlių dešinysis sparnas užėmė Montalban ir jų globon pakliuvo svarbi Utrillas kasyklų sritis. Sukilėliams sekasi ir kairiajame to paties fronto sparne, kus jie yra užėmę keletą kalnų aukštumų.

Sukilėliai skelbia, kad tose operacijose paėmė apie 5,000 lojalistų nelaisvėn. Bėgy penkių dienų veikimo šioje srity sukilėliai užvaldė 1,700 ketvirtainių mylių plotą žemės. Užmuštų nemaža abiejose pusėse. Tarpe užmuštųjų pastebėta nemaža ir svetimtųjų.

KINAI NUŠOVĖ 515 JAPONŲ LEKTUVŲ.

Washington, D. C. — Kinijos pasiuntinybė Washingtone paskelbė, kad nuo pradžios karo su japonais kinai iki šiol nušovė 515 Japonijos karo lėktuvų, kurių 130 sunaikinta ant žemės, o visi kiti — ore.

Vilniaus konferencijos prezidiumas. Už prezidiumo stalo matome lietuvių tautos atgimimo patriarchą Joną Basaną vienu (5 iš kairės).

RUSIJOJE SUŠAUDYS 18 NUTEISTŲJŲ

Maskva. — Jau baigėsi vienas didžiųjų teismų, kur teista 21 išdavikas, šnipas, sabotažininkas, trockistas ir kūrstojas prieš Sovietų Valstybę. Teisme jie prisipažino kaltais.

Išklausius visus kaltinamuosius ir liudinikus, prokuroras Višinskis pasakė karštą kalbą, reikalaujdamas visus sušaudyti. Teismas gi išnešė nuosprendį 18 kaltininkų sušaudyti, o trims paskyrė po atitinkamą metų skaičių kalėti.

Tarpe nuteistųjų sušaudyti yra Bucharin, Rykov, Jagoda, Rosengoltz ir 14 kitų. Dr. Pletnev nuteistas 25 metų kalėti, Rakovski — 20 m. ir Bessonov — 15 metų.

Pirm išnešimo nuosprendžio, visi pasakė kalbas, prisipažino kaltais ir prašė pasigailėjimo. Bet jų maldavimas buvo atmetas.

Hitleris Dabar Valdys 2,213,000 Kareivijų

Vienna, Austrija. — Suvienijus Vokietiją su Austrija, Hitleris pasiskelbė sujungtos kariuomenės vadu ir dabar bus valdovu aukštai išlavintos austrų-vokiečių pastovios 695,000 kariuomenės ir 1,518,000 taipgi gerai išlavintų atsarginių. Dabar Hitlerio karinė mašina bus stipresnė už Anglijos veikiančią 200,000 vyrų, t. t. bus silpnesnė už Italijos kariuomenę, kuri turi 1,331,000 pastovių karių ir apie 5,600,000 gerai lavintų atsarginių.

SUDARYTA NAUJAS FRANCIJOS KABINETAS

Paryžius. — Kovo 10 dieną su visu savo kabinetu rezignavo Francijos premieras Camille Chautems. Rezignavo dėl to, kad socialistai su komunistais, iš populiaro fronto, atsiskakė juo nuomonę remti.

Francijos prezidentas Lebrun pakvietė naujam kabinetui sudaryti L. Blum, kuriam ir pavyko kabinetą sudaryti. Dabartinis kabinetas vėl sudarytas iš populiaraus fronto šalininkų ir ši kabineta remis kaip socialistai, taip ir komunistai.

VOKIETIJA PAREIKALAVO KOLONIJŲ AFRIKOJE

Berlynas. — DNB žinių agentūra paskelbė, kad kovo 11 d. nauji valdžia oficialiai pareikalavo grąžinti Vokietijai po Pasaulinio Karo prarastas kolonijas Afrikoje.

Tuo reikalu valdžia pasiuntė kaip ir ultimatinį reikalavimą Pietinės Afrikos Sąjungos valdžiai. Kokio atsakymo naciai tuo reikalu susilauks — dar nežinoma.

Valstybės Tarybos Išaiškinimas

Lietuvos Valstybės Taryba išaiškino, kad tam tikri mūitų įstatymų pakeitimai veikia nuo šių paskelbimo dienos. Ryšium su tuo, mutinėms įpareigtos per du metus nedamokėtus mūitus išieškoti iš importininkų, o taip pat permokėtus mūitus sumas grąžinti prekybininkams atgal.

SEIMELIS ATSIKAKĖ IŠLAISVINTI MOONEY

Sacramento, Cal. — Kiek laiko atgal 21 metus kalintas Tom Mooney padavė Californijos seimeliui prašymą jį išlaisvinti, kai po nekaltai nuteistą, būk už bombos išsprogdinimą 1917 metais laike karinio prisirengimo demonstracijų. Seimelio posėdinį įleista ir pats kalinys ir jam duota pakalbėti bei pasiteisinti. Jis pasakė, kad apkaltintas neteisingai Californija valstijos industrialistų pastangomis, kuriems rūpėjo palaikyti "open shop" sistemą fabrikuose. Jis prašė, kad jį išlaisvintų. To paties prašė ir jo draugui, W. Billings, kuris taipgi už tą patį kalinamas 21 metais.

Valstijos seimelis 37 balsais prieš 33 tuo reikalu pateiktą rezoliuciją atmetė. Vadinasi, mini mi asmenys ir toliau bus kalinami, nes jie yra nuteisti visam amžiui kalėti.

AMERIKIEČIAI MANO, KAD KARO NEBUS

Washington, D. C. — Ryšių su vėliausias įvykiais Austrijoje ir Centralinėje Europoje, Jungt. Valstijų vyriausybė ir kongresas paskelbė, kad šis kraštas į esamą Europoje krizę nesisiki. Taip pat pareiška nuomonę, kad šiuo tarpu Europoje nėra didelio karo pavojaus ir vargiai dėl Vokietijos-Austrijos žygių galis karas kilti.

Net tokie politikos žinovai, kaip senatorius Borah ir sen. Pittman sako, kad nežūrint, kaip padėtis Europoje dabar įtempta, karo neišprovokuos.

TARP LIETUVOS-LENKIJOS KAREIVIŲ ĮVYKO SUSIREMIMAS

KAUNAS, kovo 13. — Matyt provokacijos tikslu, kovo 12 d. Lenkijos sargybinių būrys perėjo Lietuvos-Lenkijos demarkacinę liniją ir pradėjo šaudyti. Į vietą pribuvo ir Lietuvos pasienio sargyba ir pamačius įsibrovusius į Lietuvos pusę lenkų kareivius, davė ženklą pasiduoti. Vieton to, lenkai atidarė ugnį. Lietuvos kareiviai atsakė šaudymu ir pasekmėje to susišaudymo, vienas lenkų kareivis-įsiveržėlis užmuštas.

Įvykio ištyrimui, Lietuvos valdžia pasiūlė sudaryti miršrią komisiją. Nors Lenkijos valdžia prisipažįsta, kad jos kareiviai buvo perėję Lietuvos pusėn ir užmušimas kareivio įvyko Lietuvos žemėje, tačiau spaudoje smarkiai puola Lietuvą ir atvirai grasina karu.

Lenkų valdžios oficialė spauda dėl to įvykio pašventė daug vietos, cinišku tonu šaukdama, kad "tiems Lenkijos-Lietuvos pasienio nuolatinams susiremimams privalo būti padaryta galas".

To dar neužtenka. Lenkų vyriausybė sukūrstė savo patriotus laikyti mitingus arti Lietuvos rubežiaus miesteliuose ir tuose mitinguose pervarė aštrias rezolucijas prieš Lietuvą. Rezolucijos šaukia Lenkiją imti griežtus žygius prieš vadina-mą Lietuvos "provokaciją".

Lietuvos ministerių kabinetas atlaikė skubų pasitarimą ir nutarė pasiūsti daugiau Lietuvos kariuomenės į Lenkijos pasienius.

MEDICINOS STEBŪKLAS ŠILUTĖJ

Iš Šilutės pranešama, kad ten į ligoninę buvo atgabenta viena 23 metų panelė, kilusi iš Sakūnėlių. Ji skundėsi įvairiais negalavimais. Peršvietę ją, gydytojai, didžiausiam savo nustebimui, turėjo konstatuoti, kad tos panelės širdis yra ne kairė, bet dešinėj krūtines pusėj. Šis faktas gydytojų tarpe sukėlė tikrą sensaciją. Ligonė pradėta smulkiau tyrinėti, ji dabar saugojama kaip tikrai retas fenomenas.

NUMIRĖ ADVOKATAS CLARENCE DARROW

Chicago, Ill. — Kovo 13 d. čia, savo namuose, širdies liga numirė 80 metų amžiaus visame pasauly plačiai paskilbę advokatas Clarence Darrow. Velionis per visą savo gyvenimą vedė daugybę kriminalinių bylų, kurių keletas paskilbo netik Amerikoje, bet ir visame pasauly. Ypatinai plačiai yra žinomos kelios bylos, kurių tarpe Leopold ir Loeb, jaunų mokinių, kurie nužudė tulį jaunuolį Bobby Frank Chicagoje; ginant mokytą J. T. Scopes taip vadina-moje "beždžionės" byloje, būk jis vaikus mokęs, kad žmogus paeina iš beždžionės. Gynė ir E. Debs'ą, kuris buvo kaltintas konspiracijoje laike geležinkeliečių streiko 1894 metais. Panašias bylas jam labai sekdavosi laimėti.

LIETUVOJE TRŪKSTA DRAMATINĖS LITERATŪROS

Pastaraisiais metais Lietuvos grožinė literatūra — romanas, novelė ir poezija — parodė ypatingą gyvumo. Tik į dramatinę literatūrą iki šio laikų rašytojai, atrodo, mažiausiai tekreipia dėmesio. Tam yra ir priežasčių: leidėjai nelabai noriai ją leidžia.

Lietuvos Rašytojų Draugija, ryšium su Lietuvos nepriklausomybės dvidešimties metų sukaktimi, iškėlė klausimą, kad reikia ieškoti būdų paskatinti dramatinę literatūros augimą. Tuo tikslu, jau buvo suauktas vienas dramaturgų pasitarimas, netrukus bus suauktas dramaturgų pasitarimas su teatralais. Norima tarp teatralų ir dramaturgų pasitarti, užmegsti glaudesnius santykius. Be to, Rašytojų Draugija galimais būdais rems moraliai ir ieškos kelių remti ir materialiai dramatinės literatūros uždymą.

LIETUVOS DARBININKAMS DARBO DRABUŽIAI

Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų kasa pagamino iš tamsių mėlynos spalvos stiprios medžiagos darbo drabužius. Drabužiai pagaminti įvairių ūgių darbininkams pagal specialiai įvairiems darbam pritaikytus modelius. Drabužiai kainuoja nuo dešinėj krūtines pusėj. Šis faktas gydytojų tarpe sukėlė tikrą sensaciją. Ligonė pradėta smulkiau tyrinėti, ji dabar saugojama kaip tikrai retas fenomenas.

RENGIAMA LIETUVOS ETNOGRAFINĖ PARODA

Vytauto Didž. Kultūros Muzejus surengė etnografinę parodą, kuri prasidėjo kovo 10 d. Šioje parodoje išstatyta esami Kultūros Muzejiaus etnografiniame skyriuje etnografiniai eksponatai. Parodoje išstatyta kaimo senų sodybų, atskirų pastatų, jų vidaus įrengimų, darbo įrankių ir kitų etnografinių paminklų objektų. Ji sudaro tikrą Lietuvos senųjų kaimo vaizdą. Parodai specialiai gaminamas viso Užulėnio kaimo vaizdo modelis. Prie šios parodos rengimo daug prisideda Lietuvos Matininkų ir Kultūrtechnikų Draugijos Foto sekcija, parodoje dalyvaujama su savo etnografinėmis ar bent jos aplinką vaizduojančiomis nuotraukomis.

DERYBOS SU TURKIJA.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija pasiuntė Turkijos vyriausybei ekonominio susitarimo projektą ir pasiūlė pradėti ekonomines derybas. Susitarimo projektas kalba apie klyringinę prekybą.

SAUSIO MĖNESY BUVO 10,973,000 BEDARBIŲ.

Washington, D. C. — Amerikos Darbo Federacijos apskaičiavimu, sausio mėnesį Jungtinėje Valstijose buvo 10,973,000 bedarbių.

LYKS Į WARM SPRINGS.

Washington, D. C. — Iš Baltųjų Rūmų pranešama, kad prezidentas Rooseveltas kovo 22 d. dešimčiai dienų išvyks į Warm Springs, Ga.

TEVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvos Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.
S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami "Tėvynei" turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožūros. Netinkami spaudai raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinami ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SLA. Pildomosios Tarybos Nutarimai

Šiame "Tėvynės" num. pradėdama spausdinti ką tik praėjusio SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokolą. Partina visiems SLA. nariams, juo labiau veikėjams ir kuopų viršininkams atininkam dėmesiu perskaityti ištiesi visą protokolą. Iš organizacijos viršinių raportų ir nutarimų susipažinsite su organizacijos padėtimi, sužinosite ką SLA. viršininkai yra atlikę ir prie kokių darbų ateityje ruošiasi.

Kiekvienam organizacijos nariui ne tik svarbu, bet būtina reikalinga nuodugniai suprasti ir žinoti visus organizacijos reikalus, visą jos padėtį. Tik tokis SLA. narys ar veikėjas gali būti pilnai efektingu organizacijos tikslų skleidėju visuomenėje, kuris pilnai žino visus organizacijos reikalus, visą jos padėtį. Nestinga visokių priekaištų mūsų Susivienijimui tiek spaudoje, tiek asmeniniuose pasikalbėjimuose ir tokius priekaištus autoritetingai tegali atremti tik pilnai su visum organizacijos gyvenimu susipažinusieji veikėjai.

Šio Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole užtiksite ir tokiu nutarimu, kurie paliečia apamai visoms kuopoms pavestų reikalų tvarkymą. Tokius nutarimus būtų pravarau kiekvienos kuopos susirinkime perskaityti, su jais visus narius supažindinti. Tas pagelbėtų kuopų viršininkams tobuliau narių reikalus tvarkyti ir nereikėtų tiek nesupratimų su nariais turėti, kuomet visi nariai būtų supažindinti su liečiančiomis narius pareigomis ir teisėmis. Yra tokių nutarimų, kurie svarbūs sekanciuose "Tėvynės" numeriuose plačiau apie juos pakalbėsime.

Šia proga norime atkreipti SLA. narių dėmesį svarbiausiam į tą faktą, kuris nurodo mūsų organizacijos pasilaikymo pamatinį dėsni, būtent atsakomybės išgalės (solvency). Koki atsakomybės išgalės nušimti organizacija turi, ant tiek ji yra tvirta savo pasilaikyme. Ir štai SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Viniko, raporte matome, kad su pabaiga 1937 metų SLA. atsakomybės išgalės (solvency) siekia 135.93 nušimčių, vadinasi, 35.93 nuš. virš įstatymų reikalaujamos normos. Tiesa, SLA. atsakomybės išgalės nušimtis pereitais metais truputį sumažėjo, bet tam yra rimtų priežasčių. Pakeitimai sekuracijų tikslu sustiprinti šios rūšies Susivienijimo investimus bei galutinas sutvarkymas už pirmo morgičiaus pasoklas perimtus namų, nemaža nepaprastų išlaidų sudarė, kas ir sumažino atsakomybės išgalės rezervą pervirši.

Ką reikiška doleriais ir centais organizacijos atsakomybės išgalės apskaitliavimas, tai galima štai kas pastebėti: tam tikru įstatymų pripažintu principu apskaitliuojama organizacijos nušimtas tai atsakomybei, kokią organizacija neša prieš savo narius. Organizacijos atsakomybė sudaro narių apdrauda. Į šį apskaitliavimą įeina daug įvairių faktorių, kaip narių mokamos duoklės, narių mirtingumas, organizacijos turtas ir uždarbis ant jo bei kt. Kuomet įstatymų nustatyta formula apskaitliuojama, kad organizacija išgalės savo nariams atmokėti dolerį už jų apdraudus kiekvieną dolerį, tokiu atveju skaitosi organizacijos atsakomybės išgalės 100 nuš. Jei organizacijos turtas išneša virš 100 nuš., tai skaitosi atsakomybės išgalės perviršis. Tokio rezervu pervirši Susivienijimas turi \$382.769.35. Bet tas nereikiška, kad S. L. A. viršininkai šį rezervą pervirši gali naudoti kam tik jie nori. Šis perviršis yra SLA. apdraudos fondo nuosavybė ir iš šio fondo negalima niekur kitur jį perkelti. Šis perviršis tegalima naudoti tik apdraudos fondo reikalais, kurio administravimą labai budriai daboja valstijų apdraudos departamentai.

Taigi mūsų Susivienijimo atsakomybės išgalės padėtis yra saugi ir tvirta. Jei tik Amerikos ekonominis būvis pagerės ir SLA. veikėjai pasistengs organizaciją papildyti naujais nariais, tai laimingai išgyvensime visus sunkumus ir užtikrinsime Susivienijimui šviesią ateitį.

Seimui Inešimų Skelbimas Organe

SLA. kuopų korespondentai siunčia redakcijai kuopų priimtus sekančiam Seimui inešimus, reikalaudami juos paskelbti organe. Bet gi tokis reikalavimas ne-atatinka SLA. konstitucijos patvarkymamas ir išgyvenusiai Susivienijime tvarkai.

Pirmiausiai konstitucija nurodo, kad visi Seimui inešimai SLA. konstitucijos pataisymui ar papildymui pirmiausiai turi būti pasiūsti SLA. Įstatymų Komisijai, nes tik ši komisija turi jurisdikciją tokius inešimus priimti, juos sutvarkyti ir paskelbti SLA. organe bent 30 dienų pirm Seimo. Visi tokie inešimai Įstatymų Komisiją turi pasiekti bent 90 dienų pirm Seimo. Kuomet įstatymų Komisija inešimus Seimui sutvarko, juos paskelbia S. L. A. organe.

Vadinasi, tuojaus kuopoms priėmus Seimui inešimus skelbti "Tėvynėje" nėra jokio tikslo, nes jie atatinckamu laiku vistiek bus paskelbti SLA. organe. Dabar, be Įstatymų Komisijos sutikimo, inešimus skelbiant netik bereikalingai eikvojama vieta organe, bet ir apsilenkiama su konstitucijos nurodoma tvarka. Konstitucija aiškiai pasako, kad Įstatymų Komisija tik tokius inešimus skelbia organe ir patiekia Seimui svarstyti, kurie nėra priešingi valstijų įstatymams.

Taigi aplenkiant Įstatymų Komisiją su skelbimu Seimui inešimų netik suniekinamas šios komisijos autoritetas, kurį konstitucija jai duoda, bet ir gali būti paskelbti tokie inešimai, kurie priešingi valstijų įstatymams. Pagaliau, paskelbimas inešimų organe dar nesiskaito jų įteikimu Įstatymų Komisijai.

Kad "Tėvynės" redaktorius nebūt kaltinamas už skelbimą SLA. organe Seimui inešimų be Įstatymų Komisijos sutikimo, prašome visas SLA. kuopas savo inešimus siūsti tiesiai Įstatymų Komisijos pirmininkui: Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. "Tėvynėje" daugiaul neskelbsime Seimui inešimų ir prašome SLA. kuopų korespondentų jų nesiūsti redakcijai.

Jei gerb. kuopų veikėjai mano, kad inešimas bus svarbesnis kuomet didesnis skaičius kuopų jį pasiūlys, tai labai klysta. Net ir pavienio SLA. nario inešimas Seimui yra lygiai svarbus, kaip ir šimto kuopų pasiūlytas inešimas. Gali visos S. L. A. kuopos siūlyti Seimui inešimą, bet jei jis bus priešingas valstijų įstatymams, arba aiškiai nenaudingas Susivienijimui, vistiek Seimas negalės jo priimti.

Visiškai Nepamatuota Baimė

Tūlas "Tėvynės" skaitytojas prašo redakcijos patarimo sekamu reikalu:

"Klausiu Tamstų patarimo sekamu reikalu: dabar Amerikoje sunku gauti bent kokį darbą senesnio amžiaus žmogui, kuomet jaunų vyrų milijonai bedarbių eilėse ir negali gauti užsiėmimo. Taigi tokis likimas ištiko ir mane. Turiu susitaupes kelis centus pinigų, kurių ilgėsiama laiku Amerikoje gyventi neišteks. Bet sugrįžęs į Lietuvą galėčiau gal ir iki mirties be rūpesčio už tuos pinigus pragyventi. Rimtai svarstau grįžti į senąją tėvynę. Bet girdžiu žmones kalbant, kad Lietuvos valdžia labai persekioja tokius, kurie sugrįžta į Lietuvą ir tenai apsigyvena. Todėl prašau gerb. redaktoriaus man paaiškinti, ar tiesa, kad taip Lietuvoje žmones persekioja ir patarkit kaip man pasiūlyti, kad nereikėtų bereikalingai nukentėti."

Mūsų nuoširdžiu įsitikinimu, nėra jokio pamato bijotis grįžti Lietuvon apsigyventi dėl kokių ten persekiojimų iš valdžios pusės. Tokio dalyko Lietuvoje niekuomet nebuvo ir nėra, kad valdžia persekiotų vien dėlto, kad Amerikos lietuviai sugrįžta į Lietuvą apsigyventi. Tai Lietuvos priešų skleidžiami išmisliai.

Tiesa, Lietuvos gyventojai neturi tokių pilietinių laisvių, kokias turime Amerikoje. Bet gi kartu reikia pasakyti, kad Lietuvos žmonės turi nepalyginamai daugiau visokių laisvių, negu, sakysim, tokios Rusijos ar Vokietijos gyventojai. Rami gyvenančių ir į politiką nesimaišančių žmonių Lietuvoje niekas nepersekioja. Žinoma, sugrįžus Amerikos piliečių į Lietuvą prisėina tam tikrus formalumus atlikti, norint pastoviai Lietuvoje apsigyventi. Kokie tie formalumai, galima sužinoti Lietuvos atstovybėje Vašingtone ir Lietuvos konsulatuose New York'e ir Chicagoje.

Čia turime aiškų pavyzdį kaip toli siekia visokių Lietuvai nepalankių agitatorių pasakos apie išpūstus persekiojimus Lie-

tuvoje. Eiliniai žmonės nepajėgia atskirti politinės kovos už krašto valdymo pirmenybę nuo kasdieninio gyvenimo tikrovės. Iš tikimiausi lietuviai pradeda bijoti savo senosios tėvynės. Akyvaizdoje tokios padėties, turėtų padaryti tinkamas išvadas kaip Lietuvos gyvenimo šeiminiškai, taip ir neribotai barškanti apie visokių būtus ir nebūtus persekiojimus Lietuvoje.

SLA. Pild. Tarybos Rinkimams Einant

Kiekvienais SLA. Pildomosios Tarybos rinkimais aiškinome, kad Seimo nutarimas draudžia SLA. organe talpinti bet kokius raštus, kurie susiję su rinkimų agitacija, bet SLA. veikėjai su tuo Seimo nutarimu nesiskaito ir savo rašiniuose liečia rinkimų reikalus. Kadangi labai sunku nustatyti ribas, kur prasideda netiesioginė agitacija rinkimų reikalais, tai visuomet laikmės ir laikomės to principo, kad Pildomosios Tarybos rinkimų metu neleisti į "Tėvynę" jokių rašinių, kurie liečia rinkimus. Kartais net nieko bendra neturinti su rinkimais viršinių darbų kritika paskaitoma agitacija prieš kandidatuojančius viršininkus. Taip pat skelbimas organe kuopose atliktų balsavimų davinų galima skaityti agitaciją.

Pereitame SLA. Seime tūli delegatai skaitė "Tėvynės" redaktoriui prasižengimu vien tai, kad Pildomosios Tarybos rinkimų metu leista "Tėvynėje" baigti polemiką tarpe tūlų SLA. viršinių. Nors ta polemika su rinkimais nieko bendra neturėjo ir iškilo dar prieš rinkimus, bet vistiek svaidytasi priekaištais "Tėvynės" redaktoriui.

Todėl SLA. veikėjai ir "Tėvynės" bendradarbiai malonės nepykiti, kad jų rašinių, liečančių Pildomosios Tarybos rinkimus, "Tėvynėje" nedėsimė, arba išbrauksime tas vietas iš jų rašinių, kurios liečia rinkimus. Norime pilnai prisilaikyti Seimo nutarimo ne tik raidės, bet ir dvasios. Pagaliau SLA. organas privalo būti lygiai bešališkas visiems SLA. nariams ir todėl skaitome savo privalinga pareiga šį bešališkumą pilnai išlaikyti.

Šia proga dar kartą norime paraginti visus SLA. narius, kad kiekvienas dalyvautų Pildomosios Tarybos rinkimuose. Dalyvauti Susivienijimo valdyme ir tvarkyme svarbiausia visų SLA. narių privilegija ir pareiga. Todėl visi SLA. nariai naudokitės savo teisėmis ir atlikite svarbiausias pareigas — visi dalyvaukite Pildomosios Tarybos rinkimuose.

Bendrinės Kalbos Tobulinimas

Lietuvoje einantis bendrinės lietuvių kalbos tobulinimui laikraštis "Gimtoji Kalba" įveda savo bendradarbio A. Lengvino rašinį, kuriuo nurodoma užsieniuose einančių lietuvių laikraščių kalbos netobulumai. Daugiausiai klūvą Amerikos lietuvių spaudai ir, pagaliau, p. Lengvinas savo rašinį baigia sekamai:

"Lietuvoje kalbos mokslininkai ir šiaip kalbininkai, savo triušu kurdami lietuvių bendrinę kalbą, ją jau gerokai yra aptvarkę, nuvalę nuo svetimybių, išbūlinę. Jie nori tokią pat kalbą padaryti ir viso pasaulio lietuvių raštijos. Tik reikia visiems tuo daugiau susirūpinti. Tad visi, kuriems rūpi mūsų gimtoji kalba, į talką!"

Amerikos lietuviai žurnalistai puikiai žino savo laikraščių kalbos netobulumus, bet mums ne taip lengva mūsų raštijos bendrinę kalbą aptvarkyti ir nuvalyti nuo svetimybių, kaip Lietuvos žurnalistams. Mūsų raštijoje įsigalėjusios svetimybės suaugę su mūsų gyvenimu. Pagalva technikos ir pramonės srityse mūsų kalboje įsigalėjusių svetimų terminų nėra kuo pavaduoti, nes grynai lietuviškų terminų neturime. Net ir Lietuvos laikraščiai negali išvengti svetimybų technikos ir pramonės srityse.

Antra, Amerikos lietuviai laikraščiai priversti vaduotis tokiems bendradarbiais ir korespondentais, kurie niekuomet taisiklingai rašyti nemokėjo ir nemoka. Tokių raštų tobulam priengimui spaudai reikia labai daug laiko pašvesti. O mūsų laikraščių redaktoriai tokiems "menkiesiems", kaip tobulinimas kalbos, laiko neturi. Reikia atsiminti, kad Lietuvoje mažiausiai trys žurnalistai dirbtų tuos redakcijos darbus, kuriuos prisėina atlikti vienam Amerikos lietuvių laikraščio redaktoriui.

Taigi, kokią medžiagą turime, tokį ir kurinį sukuriame. Žinant mūsų laikraštinių sąlygas, reikia pasakyti, kad Amerikos lietuvių laikraštiniškai mūsų bendrinės kalbos tobulinimui atlieka daugiau, negu galima iš jų reikalauti.

<h2>ŽMONIŲ SVEIKATA</h2>	
Šį skyrių veda DR. S. A. SLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.	Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siūsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

NERVUOTA ŠIRDIS

Rašo Dr. S. A. Slakis.

Nervuota širdis yra apsiirėškimu nervų ligos, kuri išvysto širdies ligą. Nervuota širdis duoda tikrus ženklus širdies ligos ir sunku tai atskirti nuo organiškos širdies ligos, arba tokios je širdyje. Širdies ligos, kurios visa priežastis randasi pačio širdies, bet per nervų stimuliaciją taip širdį nuvargina, kad padaro žmogų ligoniu su širdies Toks ligonis labai nervuotas ir turi vargo saligos simptomais. Nervuota širdis yra tai ne pačioje širdyje priežastis, bet per nervų stimuliaciją taip širdį nuvargina, kad padaro žmogų ligoniu su širdies. Toks ligonis labai nervuotas ir turi vargo saligos simptomais. Nervuota širdis yra tai ne pačioje širdyje priežastis, bet per nervų stimuliaciją taip širdį nuvargina, kad padaro žmogų ligoniu su širdies. Toks ligonis labai nervuotas ir turi vargo saligos simptomais.

Savo Kūdikį Išmetė Per Tvorą

Tautų Sąjunga sugalvota ir įkariuoti ir niekas negalės smurtininku pavadinti. Bet atgimusi Romos imperija pribuvo Anglijai į varžytines. Su tuo tik skirtumu, kad ji atvyko ne su pinigų maišu nupirkti, bet su kariuomene — užkariauti. Anglija piktai suriko ant savo konkurento Italijos ir ūmai sušaukė Tautų Sąjungos posėdį, matomai tikėdama, kad ji Anglijos nurodytomis priemonėmis šoks prieš Italiją ir sulaukys ją nuo Etiopijos pasigrobtimo. Savo tikslą gražiai apmąsavo, butent tautų nepriklausomybės gynoimo principu.

Tačiau tuo savo manevru Anglija beveik nieko nelaimėjo. Nors Tautų Sąjunga pasirašė sankcijų rezoluciją, bet tuo viskas ir baigėsi. Bet nei rezolucijos, nei baikinčių oratorių kolonės Musolinio legionų negalėjo sulaukyti ir nesulaukė. Romos vilkas išpino kitų tautų demokratija ar kitais reikalais. Jei kada tams kaip nors veikė, tai tik tuomet, kai tas veikimas buvo surištas su Anglijos interesais ir kelerio-pai apsimokėjo. Jei ji būtų buvusi tokia gerasirdė kitiems, kaip lengvatikiai mano, ji nebūtų milžinišką imperiją užkariavusi. Ji visados mokoje kitų krauju savo užkariavimus pirkti. Dėlto ir Tautų Sąjunga ji sumanė ir įkūrė ne keno nors laisvę ir nepriklausomybę saugoti, bet Anglijos interesus ginti. Tautų Sąjungoje Anglija tikėjosi turėti paklusnią ir tinkamą tarnaitę, kuri, reikalui esant, suteiktų svetimų pastangų Anglijos imperialistiniams interesams ginti. Bet kai toji tarnaitė pasirodė Anglijos interesams nepaklusti, tai Anglija jau ilgai nelaukus išmetė per tvorą. O tą savo nepaklusnumą Tautų Sąjunga ir padėdavo atvėjęs: Etiopijos ir Ispanijos reikalais.

Etiopijoje Anglija turėjo numatomus interesus, ji turėjo jau pasiruošusi planus Tana ežero tvenkiniams statyti tikslu užlieti Mlienojo Niliaus slėnį ir padaryti didelius plotus derlingos žemės, tinkamos visokiam ūkiui, ypatingai medvilnės gamybai, nekaltant apie kitas galimybes to dar neeksploatuoti teritorijoje. Etiopiją eksploatuoti Anglija buvo pilnai pasiruošusi. Nors niekas negali įrodyti, kad tikrai šios Etiopijos imperatorių tapo pamainytas uzurpatorius žydeliu Sallasi Anglijos užmačioms ir pinigais, bet visiems žinoma, kad Sallasi buvo pro-anglis ir Anglijai gavo prieglauda, kai paspruko nuo Romos legionų. Matomai Anglijos buvo apskaičiuota, kad nupirkti Etiopiją per jai prielankų ir pinigų mylintį

yra sugadinta ir nesveika, yra apie 14 nuošimčių ir nervuotos širdies apsiirėškimu. Todėl ir sunku atskirti vieną nuo kitos, bet vis vien gydytojui per egzaminavimą gali surasti nervų širdies ligas.

Gydymas su vaistais skiriasi ir gali greičiau nervuotai širdžiai pakentti, negu pagelbėti. Geriausia yra iširti kas sudarė nervų suirutę ir stengtis priežastį pašalinti, arba pakeisti gyvenimo aplinkybes. Svarbu užtikrinti šiuos ligonius, kad neperunks darbas nepakenks jų širdžiai. Nutukusiems patartina truputį suliesėti, o perdaug suliesėjusiems patartina sutukti. Bet už viską svarbiausia, tai pasilsis ir miegas.

Gydytojas prižiūradamas ligonius su nervuotomis širdimis turi turėti ligonių pasitikėjimą ir reikia su gydytoju kooperuoti. Ima laiko kol abelina kūno nervus pavykta nuraminti, kad nebūtų tokio jautrumo širdies suerzinimui. Jūsų gydytojas su tinkamais vaistais ir geru patarimu su laiku gali nervuotą širdį nuraminti.

Bet gali ir vėl atsikartoti, jei smarkiai nervai būna išelkvoti dėl kokio didelio rūpesio ar susijaudinimo. Su nervuotomis širdimis ligonius reikia laikas nuo laiko gydytoju patikrinti ir partarti kaip jų gyvenimą sureguliuoti ir ramiai užsilaikyti.

Negana tik susirgus prie gydytojo kreiptis, bet reikia nuolat savo gydytoju priežiūrai pasiduoti, kad jis, kaippo patarėjas, iš anksto mums apsaugotų nuo susirgimų. Lengviau yra išvengti ligos, negu vėliau nervuota širdžia susirgus išsigydyti.

Ramybėje yra stiprybė.

yra demokratijos gynimas, bet valstybių vyrų, matomai, pasidarė tikresnė išvada, butent, kad tai yra tik imperialistų: Anglijos, Italijos, Rusijos ir Vokietijos varžytines už Ispanijos išnaudojimą. Ir jie pasvini tyli. Bet Anglija, matomai, įsitikino, kad Tautų Sąjunga yra blogai išaukšta ir nepataisoma mergaitė ir ją paspyrė į šalį. Kartu su ja paspyrė ir užsienių reikalų ministrą Eden.

Už "blogą" išauklėjimą, jei tokiu galima pavadinti, žinoma pati mama yra kalta. Pirmas tarptautinis banditizmas Tautų Sąjungos jurisdikcijoj įvyko kai Lenkija sulaužė sutartį ir užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių. Anglijai buvo proga duoti pamoką ir pavyzdį gerbti teisėtumą ir tautų nepriklausomybę. Bet Anglija ta proga nesinaudojo. Priešingai, ji tą banditizmą padrąsino ir užgyrė. Pirmiausiai jos Aukštasis Komisionierius Kaune, apgaulingu ir viltingu būdu sulaukė Lietuvos kariuomenę nuo žygiavimo į Vilnių kaip tik tuo momentu, kai po Gedraičiaus buvo Lenkijos armija sumušta, tikslu duoti proga Lenkijai iš naujo pasiruošti. Kad Lenkija pasiruošė, tai Anglija sulaukė ne Tautų Sąjungos susirinkimą, bet ambasadorių tarybą ir tą Lenkijos tarptautinį banditizmą užgyrė ir Vilnių pripažino Lenkijai. Anglija užgyrė ir drąsino tarptautinį banditizmą kai nuo jo nukentėjo mažda valstybė — Lietuva, bet ji rėkė kaip kitas banditas ant jos interesų pasikėsina. Užgirdama Lenkijos banditizmą jį, matomai, nemanė, kad gali atsirasti drąsuolis, kuris drįstų kėsintis prieš Anglijos liūtą. Bet istorijos visko atsitinka; toks drąsuolis atsirado. Ir kai dabar Anglija rėkauja prieš tarptautinį banditizmą, tai galima pasakyti: "Vanoja katilas puodą, bet abudu juodi".

D. Klinga.

LIETUVOJE DIDELĖ TILTŲ STATYBA

Siemet įvairiose Lietuvos vietose numatoma pastatyti naujų ir atstatyti senus viso apie 60 tiltų, kurių didžiausias bus ties Prienais per Nemuną. Didelis tiltas bus pastatytas ir ties Kudirkos Naumiesėju per Šešupę. Čia yra senas, jau gerokai supuvęs tiltas, tad jo vietoje bus pastatytas apie 100 m. ilgio gelžbetoninis. Pradėti tyrinėjimai diems didesniems tiltams statyti Kaune — per Nemuną ties Karmelitais ir per Nerį ties Eiguļiais, nes tie tiltai numatomi pradėti statyti jau ateinančiais metais.

Kovose Dėl Vilniaus

Su Savanoriais Ginti Lietuvą Nuo Priešų.

(Tąsa)

Nevykęs žygis Gardino vaduoti.
Vieną vakarą į kareivines atsilankė I-mo bataliono vadas kapitonas Gaižauskas ir, pasisveikinęs, tarė:
— Iš Vilniaus greit vyksime Gardino vaduoti.

Bataliono vado žodžius mes sutikome su dideliu džiaugsmu. Apie rugsėjo mėn. 18 dieną, mes, pirmas ir trečias batalionas, apleidome Vilniaus kareivines ir su orkestru bei dainomis traukėme į stotį. Kitą dieną, anksti rytą, jau sustojome Paupio (Parietės) stotyje, apie 30 km. nuo Gardino. Majoras Reklaitis įsakė trečiajam batalionui žygiuoti Gardino link, o pirmam batalionui pasilikti Paupyje. Vieną vagoną su garvežiu pasiuntė į Gardiną pas bolševikus ir įsakė pranešti tvirtovės komendantui, kad lietuviai atvyksta perimti Gardino miesto. Toj misioj ir man teko dalyvauti.

— Mes sutinkame Gardino miestą jums atiduoti, — sako bolševikų vadas, — bet tik tada, kai lenkus nuo Gardino atmušime.

Tuomet lenkai bolševikus nuo Varšavos buvo atsiviję jau ligi Gardino. Mes sugrįžėme apie viską pranešėme majorui Reklaičiui. Majoro Reklaičio įsakymu tuojau išsikraustėme iš vagonų ir apstojome privačiose miestelio butuose. Bet po kokios valandos gavome įsakymą vėl skubiai viską sunesti į vagonus. Tuojau buvo nuimta nuo platformų baterija, ir išvažiuo į paskirtą vietą. Mes paėmėm šovinių, po dvi rankines granatas ir, milines palikę vagonuose, nužygiavome į šiaurę nuo Paupio stoties ir už kokių trijų kilometrų, prie vieno kaimo, apsikasėme.

Visą naktį pralaidome ramiai. Iš ryto lenkai pradėjo mus pulti. Mes gynėme plentą, einantį nuo Druskininkų. Pirmučiausia ėmė pulti raiteliai. Mūsų baterija smarkiai lenkus apšaudė. Rugsėjo mėn. 20 dieną, apie pietus, lenkai pradėjo mus smarkiai pulti plentu su šarvuočiais. Apie 13 valandą pradėjome trauktis Paupio stoties link. Trauktis buvo labai sunku, nes reikėjo atsilaikyti prieš lenkų pėstininkus, du jų šarvuočius ir daugybę raitelių. Mes buvome šešis kartus raitelių apsupti, bet visas jų atakas atmušėm ir, laimingai perėję per Paupio (Parietės) miestelį, pasiekėme mišką.

Atsilikau Nuo Savųjų, Bet Nenusienu.

Bėgiant iš Paupio miestelio, man atsivynojo nuo kojos bintas. Pabėgęs į griovį, susitvarkiau, nes kitaip toliau nebūčiau galėjęs bėgti. Bėmanant gerokai nuo savųjų atsilikau. Jbėgus man į mišką, jau buvo tamsoka. Ilgai teko miškui klaidžioti, kol suradau kelį.

Eidamas tuo keliu, priėjau kaimą. Kadangi iš vienos pusės kaimo tęsiasi didelis ežeras, todėl turėjau eiti per kaimą, nors ir labai nenorėjau, nes kaime buvo girdėti didelis trukšmas. Kaimo pakluonėse kūrenosi daugybė ugnių. Kad manęs niekas nepastebėtų, sukau nuo kaimo didelį lanoką. Eidamas per lauką, priėjau tvorą.

Jau buvau besirengiąs per ją lipti, kai užgirdau kažką ateinant. Prisispaudžiau prie žemės ir klausausi: eina lenkų kareiviai ir kalbasi apie šios dienos mūšį su lietuviais. Jiems praėjus, aš paleidau jiems į pakulnis granatą. Granatai sproguos, pasigirdo toje vietoje duslus sudejavimas, o kaime iškilė didžiausias trukšmas. Aš, pasinaudodamas rudens vakaro tamsa, pasileidau, kiek man tik jėgos leido, per lauką bėgti.

Bėgdamas labai pavargau, nes jau visą parą buvau nevealgęs. Atsidedau pasislėpti ir apvarstyti, į kurią pusę eiti. Dar turėjau duonmaišyje pusę bandelės duonos. Bandžiau valgyti, bet niekaip negalima buvo praryti, nes burna buvo labai išdžiūvusi. Duoną įdėjau atgal į duonmaišį.

Tolumoje pamačiau gaisrą. Nutariau ta kryptimi eiti. Bėdamas priėjau mišką. Pasirodo, gaisro būta už to miško. Atsidedau prie pušies pasislėpti. Galėjo būti pirma ar antra valanda nakties. Visai nežinojau, kur eiti savųjų ieskoti.

Besėdėdamas prie medžio užmigau. Pabudau jau auštant. Nieko nelaukdamas pasiečiau šautuvą į rankas ir ėjau per mišką be jokio kelio į rytus, manydamas, kad išeisiu ant Varėnos.

Iš miško išėjau, jau gerokai saulei patekėjus. Žiūriu — pamiškėje trys moterys kasa bulves.

— Ar nėra šiame kaime lenkų? — klausiu tų moterų.

— Nėra. Šiaktai lietuviai per mūsų kaimą perėjo.

Besikalbėdamas su tomis moterimis, pamačiau per lauką ateinantį kažkokį kariškį. Aš greit pasitraukiau į mišką ir žiūriu, kas čia galėtų būti. Arčiau jau priėjus, pažinau savo kuopos kareivį. Jis buvo paskirtas prie bataliono vado ryšiai palaikyti. Susitikę mudu labai apsidžiaugėme. Aš jam papasakojau savo, o jis savo praeitios nakties nuotykius. Pasirodo, jis irgi ėjo pro tą patį kaimą, pro kurį ir aš ėjau ir girdėjo mano mestos granatos sprogamą. Tuo metu jis buvęs kitoje kaimo pusėje. Matė daugybę lenkų raitelių ir jau neturėjo vilties ištrūkti, bet vis dėlto pasiekė.

Kaime sužinojė, kad mūsieškiai nuėjo į rytus Užubalių miestelį link, ta kryptimi ir mes patraukėme. Pavakarėję mes jau buvome Užubaliuose, apie 45 km. nuo Paupio, ir čia radome savo dalį. Ji buvo smarkiai praretėjusi. Dalis asinakuojė kažkokiam dyruke gale Užubalių

miestelio, daržinėje.

Didelėje Panikoje Bėgame į Rytus.
Kitą rytą pasidarė didelė panika, nes majoras Reklaitis buvo kažkur pasišalinęs, o I-mo bataliono vadas Gaižauskas sako mums:
— Kitos išeities nėra. Meskite šautuvus ir bėkite, kur kas gali.

Paklausėme, bet nevisai, nes šautuvu nė vienas nemetėme. Bėgdami išjojome viso bataliono arklus. Dabar pasukome į pietus ir bėgame Vosyliškio miestelio link, pas bolševikus, nes žiemuose jau buvo lenkai. Vadas Gaižauskas ir pirmos kuopos vadas Kuzminas pasiliko miestely ir vėliau pateko lenkams į nelaisvę.

Bėgdami iš Užubalių, kelis kartus buvome užpulti lenkų partizanų.

Atbėgė į Vosyliškį — apie 18 km. nuo Užubalių, — radome bolševikų kariuomenę ir papasakojome, kas su mumis atsitiko. Komisaras paskyrė mums butus. Čia mes ir apstojome. Bolševikai tuojau išrikiavo tris kuopas ir du eskadronus raitelių ir išžygiavo Užubalių link.

Visiems mūsų kareiviams susirinkus ir atvykus kapitonui Kasiūniui, leitenantui Sedeikai ir leitenantui Stukui, visi tvarkingai išvykome iš Vosyliškio į vasaros rytus, į Lydą. Vakare apie 10 valandą jau buvome Lydoje — apie 35 km. nuo Vosyliškio. Bolševikai įsakė vienoje Lydos miestelio aikštėje netoli pišies sustatyti šautuvus ir su šautuvais uždraudė po miestą vaikščioti.

Mūsų Gelbėtojas Kapitonas Vitkauskas.

Kitą dieną apie pietus į Lydą atvyko mūsų 3-čias batalionas. Jam vadovavo kapitonas Vitkauskas. Mes jau trečią dieną buvome nevealgę. Kapitonas Vitkauskas tuojau išrūpino iš bolševikų maisto — po du svaru sausainių, po dvi dėžutes žuvinių konservų, po pakelį tabako ir po vieną dėžutę degtukų. Už tai kapitonui Vitkauskui mes buvome labai dėkingi.

Bolševikai norėjo mus statyti į frontą su savo kareiviais prieš lenkus, bet kapitonas Vitkauskas ėmė rūpintis, kad jie mums leistų vykti į Vilnių. Po ilgų derybų bolševikai leido. Vakare išvykome iš Lydos Minsko link, nes nuo Vilniaus pusės vis supo lenkai. Mus už miesto palydėjo keli bolševikų raiteliai.

Sunku ir apsakyti, kokia buvo klaidi mūsų kelionė. Šešias paras dieną ir naktį ėjome per bolševikų nualintą kraštą. Neturėjome jokio maisto ir niekur jo negalėjome gauti.

Pradžioje ėjome Minsko link, o paskui pasukome į kairę ir po Bagdanovo geležinkelio stotį ėjome Ašmenos link. Nepaisant alkio ir nuovargio, visą laiką kareivių nuotaika buvo gera ir visi buvome dėkingi kapitonui Vitkauskui už tai, kad jis mus vedė ir gelbėjo.

Ašmenoje kapitonas Vitkauskas paskolino iš bolševikų 12 pūdų duonos ir 6 pūdus obuolių. Užkandome, pasilsėjome ir išvykome Vilniaus link. Su kitomis savo dalimis jokių ryšių neturėjome.

Pagaliau atvykome į geležinkelio stotį, iš kurios be kliūčių galima buvo važiuoti į Vilnių. Kapitonas Vitkauskas bemač atsizinojo su pulko štabu, kuris tuojau atsuntė iš Vilniaus traukinį. Atsidedkdamai kapitonui Vitkauskui, sugiedojome tautos himną, pakėlėme jį ant rankų ir sukėlėjome jam valio!

Mes visą laiką buvome lenkų apsupti ir tik kapitono Vitkausko sumanumo dėka gavome praspurkti per mažą spragą. Prieš susitikdami su kapitonu Vitkausku mes jau visai buvome nustoję vilties pamatyti Vilnių.

Vilniaus stotyje mus pasitiko pulko vadas Adamkavičius. Jis mus nuosirdžiai pasveikino. Iš stoties nulidė atvykome į tas pačias kareivines, iš kurių taip linksmam buvome išvykę. Dėja, ne visi sveiki sugrįžome. Daug pasiliko Paupio stoties laukuose, kiti pateko lenkams į nelaisvę, o dar kiti grįžome su neužgyjimais žaizdomis.

Liūdėsni Pavirtusi Linksma Naujiena.

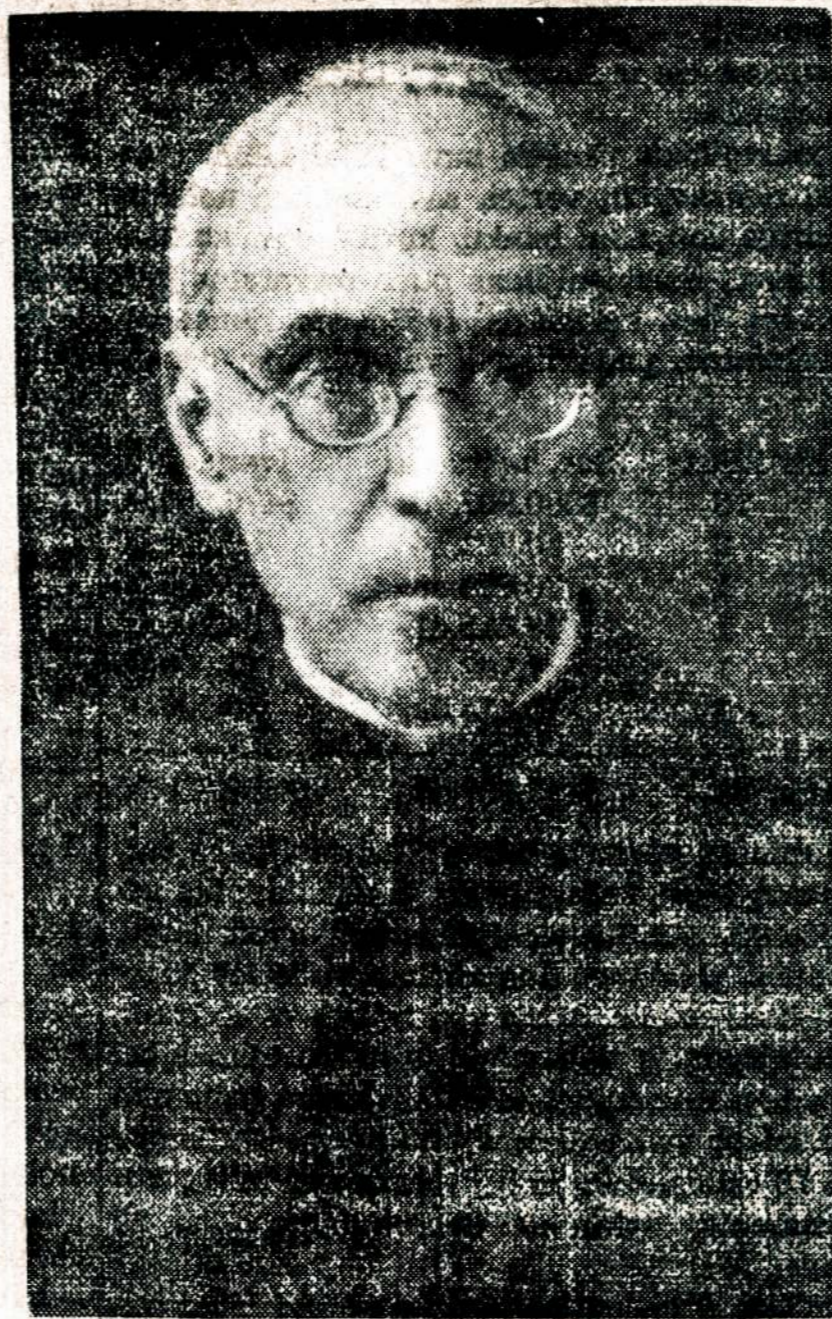
Pasilsėjęs ir atsigavęs nuo išbadėjimo, nuieinu į miestą, nusiperku laikraštį ir skaitau stambomis raidėmis parašytą straipsnį, kad vakar su lenkais Suvalkuose pasirašyta sutartis. Neįsąskaito džiaugsmo apimtas, skubinuosi su ta linksma naujiena į kareivines ir pranešu jų draugams. Laikraštį visi su dideliu smalsumu skaito. Tai buvo spalio mėn. 8 diena. Dėja, labai apsvylėme! Kitą dieną, taigi spalio 9, apie 15 valandą jau turėjome aplėisti Vilnių.

Mūsų kuopai teko užimti barą ties plentu, einančiu iš Vilniaus į Mūsų gailą. Užėmę Vilnių lenkai kai kurią laiką tolimėnių puolimų nedarė. Tik sutraukė daugiau jėgų, pradėjo mus pulti. Puolė jie mus ir su šarvuotais automobiliais. Negalėdami atsilaikyti gausiai lenkų kariuomenė, turėjome pasitraukti iki Mūsų gailos. Čia įsitvirtinome abiejuose plento pusėse ir atakliai gynėmės. Gavė daugiau pasipirties, patys pradėjome lenkus pulti.

Vieną dieną, padedant šarvuočiams "Perkūniui" ir "Pragarui", atmušėm lenkus nuo Mūsų gailos apie 9 km. Lenkai, bėgdami, kad sutrukdytų mūsų šarvuočiams, užversdavo plentą beržais. Mes stengdavomės skubiai kelią nuvalyti, kad tik galėtū sekmingai veikti mūsų šarvuočiai. Tą dieną mes lenkus taip buvome išgasdinę, kad didžiausias lenkų būrys bėgdavo nuo kelių mūsų kareivių. Mūšis užtruko iki vėlybos nakties. Paėmėm daug būleisvių ir karo medžiagos.

(Daugiau bus)

Prisiminus Jakštą-Dambrauską

1938 m. vasario 19 d. Kaune miręs, vienas iš seniausių ir žymiausių lietuvių tautos veikėjų, ausrininkas prof. prelatas Aleksandras Dambrauskas — Adomas Jakštas. Jis buvo žymus lietuvių mokslininkas-matematikas, filologas, filosofas, — žymus lietuvių literatūros kritikas, poetas ir uolus visuomenės veikėjas.

Dėlei Adomo Jakšto mirties reikėtų kiek plačiau mūsų spaudoje prisiminti. Beabejoj, visa Lietuvos spauda apkalbė jo darbus literatūroje, mene, politikoje, kritikoje. Tikiu, kad ir demokratiškoji spauda atsinės ir velionio darbus nuosirdžiai. Dėja, pas mus Amerikoje kai kuri spauda prisimėta demokratybės skraiste, pažymėjo, kad mirė atžagareivis, reakcininkas, nors išties jei jau pas tokį "demokratybės mylėtoją" yra šešėlis demokratybės, tai reikėtų bent šiek tiek ir kitų nuomonių-supratimų idėjas pagerbti, nes jau ir aklam yra žinoma, jog A. Jakštas beveik visą savo gyvenimą dirbo su lietuviams, didino mūsų literatūrą ir jau tokią literatūrą, kad ir kitų pažvalgyti ir nusistatymų asmeniui buvo žingeidų ir naudinga skaityti jo raštus ir redaguojamus laikraščius bei žurnalus. Pavyzdžiui, be jo leidžiamos ir redaguojamos "Draugijos" ne vienas šiek tiek apsišvietęs asmuo negalėjo apsieiti. Kad ir man pačiam atsidualius šion šalin prisiejo išsirašyti ir nenutraukti ryšių iki pat Pasaulinio karo, pirmiausia tur būt dėlei lietuvių kalbos, nes baisesi mėgau skaityti ir studijuoti K. Būgos rašybos dalykus, kurių "Draugijoje" buvo daugiausia, o kita, dėlei biografijų, kritiškų apžvalgų visų mūsų tuometinių leidinių-raštų, taip pat ir sociologiški, drauginiai ir kitoki raštai turėjo šiek tiek aukštesnės prasmės ir turinio. Rodos dar ir iki šiol, jei ne visi, tai daugumoje "Draugijos" irištų tomų pas mane yra užsilikusių.

A. Jakšto "Dainų Skrynelė" jau džiaugiamas būdamas 13—14 metų berniuku, o jau 15 ar 16 metų "vyru" budamas ir asmeniškai porą kartų teko su prelatu Jakštu susipažinti ir taip sakant išmokti daugiau lietuviškai rašyti. Mat pas mus Veiveriuose mokykloje 4 ir 5 skyriuje sykį į savaitę buvo viena valanda pašvesta lietuvių kalbą ir rašybą. Nors rašyba rusiškoms raidėms (po revoliucijų 1904—1905 metų jau buvo įvesta lietuviškomis raidėmis), bet vistiek pat mūsų mokinių dauguma skaitėme gautus uždraustus iš Tilžės ir Londono lietuvių laikraščius (jų nemažai ir Veiverius pristatydavo P. Grigaitis ir Skriaudžių vargonininkas, dabartinis mūsų P. Bukšnaitis) ir jau turėjome kad ir vaikais budami supratimą, jog lietuvių reikalais reikia rūpintis. Taigi revoliucijos metu atsiradus Petrapiių "Lietuvių Laikraščiu" ir Vilniuje — "Vilniaus žinioms" bei "Lietuvos Ūkininkui" buvome jau už

grudinti skaitytojai ir platintojai, ypač parašinėdami korespondencijų, kartais kokių mažaverčių vertimėlių iš rusų kalbos, ir tt. Man dažniausia tekdavo parašinti ir nors slapyvardžiais prisidengus, bet vienu tarpu nuo Mauručių bernų užpuolimo reikėjo pabėgti, mat įtarė, kad buvo mano parašyta, nes niekas kitas Mauručiuose "Lietuvių Laikraštį" neplatinė.

Su revoliucijos užgniauzimtu 1905 m. teko atsidurti Vilniuje. Švenčioniuose ir Kaitanėnų valsčiuje. Jau daugiau pradėjau lietuvių atgimimui darbuotis ir 1906 metais galėjau sugrįžti į Veiverius. Kas tai paprašė ką tai parašyti į "Nedėlienio Skaitymus" redaguojamus prelatu. Parašiau. Prelatas parašė laiškiuką dėkodamas ir prisiminė, jei bučiau Kaune, kad pas jį užėčiau. Pirašiau viso kokių niekniekių, net ir eilių ir du miu pas prelatą. Juk didelis dalykas savo akimis pamatyti autorių "Dainų Skrynelės", ypač "Kai du stos, visados daugiau padarys". Prelatas mano rankraščius paėmęs, trumpai peržvelgęs, kad nors ir pamatęs vieną kitą slapyvardį, rodos tai ar Bėdulis, ar Vinciūno (devynis galybės jų turėjau, tai ir nebeprisimenu kokiu į "Skaitymus" pasirašiau) gražiai padėkojo ir paprašė: "Vaikeli, rašyk daugiau" ir ranka prisilindęs prie kišenais išsitraukė keletą rublių ir man padavė. Koks tai buvo džiaugsmas! Bet kiek prisimenu, nei žodžio neisitarė, kad nerašytum ir "Lietuvos Ūkininką", nors jau jis žinojo, kad rašinėjau, vien tik buvo kalbos, kad tik daugiau rašinėčiau ir sykį spausdintą žodį platinčiau.

Tais pačiais 1906 m. dar sykį su pundu visokių niekniekių atsiduriau pas prelatą Jakštą. Šiuo sykiau jau jis man patarė eilii neberašyti, o vien tik proza ir kitais tuolaikiniais lietuvių reikalais. Taip pat atsilygino ir dar pasiūlykęs iš kito kambario kun. Tumėną (iš Vadoklių) supažindino ir patarė su juo pasikalbėti ar sąstikėtiu viename Vadoklių parapijos kaime atidaryti lietuvių mokyklą. Mat Vilniaus krašte, Kretonyse, bemojutojaujant mano buvo padaryta nemažai naudos. Susitariau ir išvažiauvau. Teko mokytojauti visą metą laikotarpį, bet jau 1907 m. prisėjo su Lietuva atsiveikinti ir atsidurti šioje laisvės šalyje. Santykių ir korespondencijos, nors ir retos, su prelatu ir jo "Draugija" nenutraukiau ir nors man darbuojanties vidurinėje sriovėje, ypač redaguojant savyros ir kritikos žur-

nalą "Dagi" 1909—1910 ir 1911 m., prelatas nei sykį nebeprisiminė, kad "nuklydau", bet dar pagirdavo, kaip "kritiką", rašinėdavo, kad tik kuodaugiau toje literatūros srityje darbuočiaus.

Tai buvo žmogus, kuris kitų įsitikinimus pagerbdavo ir niekad nebeprisimindavo, kad jam priešingų nuomonių reikia nusi-kratyti. Žinoma, buvo atsiti-kimų, kad jis kai kuriuos jaunuolius prisijungė, ypač Praną Dovydaitį, dabartinį Lietuvoje iš pasauliečių katalikų vadą, o Pr. Dovydaičiui Veiveriuose besimo-liniant, jis buvo socialistiškų pa-žvalgų — "Darbininkų Balso" nusistatymo, bet atsiradus "Draugijai", "Ateičiai" (priedui prie "Draug.") ir "Mokytojiui" (taip pat priedui prie "Draug."), Pr. Dovydaitis buvo artimiausias ir gausingiausias kun. Dambrausko bendradarbis-rašytojas katalikų visuomeniniais reika-lais.

Patsai Jakštas-Dambrauskas prieškariniais laikais buvo žymiausias rašytojas, apžvalgininkas ir kritikas, daug lietuviams naudos literatūros srityje padaręs; iš pasauliečių toje srityje mes lygaus jam neturėjome. Šiais tik laikais iš pasauliečių turime Korsakų-Radžvilų, daugiausia pasirodantį šiauliškėje "Kultūroje" ir retkarčiais "Lietuvos žiniuose".

Politikoje Jakštas-Dambrauskas nebuvo stiprus ir kaip visi kunigai, taip ir jis buvo senesnių nusistatymų, taigi ir pavyzdžiui R. Mizaros knygelėje "Lietuvos žiniuose".

Kultūrinio Bendravimo Reikalu su Užjūrio Broliais

(Laiškas iš Lietuvos)

Gyvename nepaprastus laikus. Europos buitis beveik kiekvienam protaujančiam jos gyventojui kelia nerimą. Vienur kitur suliepsnoja karo žaibai ir žėnienas nėra tikras, kad rytų poryt tas bailsis gaisras nesuliepsnos ir jo tėvynėje. Kai kurios Europos valstybės žvangina karo ginklus ir ne juokais Europos padangę jau atsiuoda paraku. Štai, dėl ko beveik visose Europos valstybėse visu atsidėjimu gyventojams skiepijama vieningumo principas. Suprantama, kad tik vieningi, susipratę, tvirtai susicementavę tautiečiai gali būti atsparūs išorės priešui. O visų labiausiai žmones, ypač žingsni žmones vienos tautos — tautiečius riša, visų tvirčiausiai jaus cementuoja į vieną nepaliauziamą vienetą jų kultūrinis bendravimas — kultūriniai sa-liai.

Jei tautos vienybe yra susirūpinę toki dideli kraštai, kaip Francija (tai patvirtino paskutiniujį jų vidaus politikos gyvenimo jvykiai) ir kiti, tai ką jau ir bekalbėti apie mus lietuvius — mažiau skaitlingą tautą. Mums lietuviams ypatingai reikalinga plieninė vienybė — lietuviams, kuri jie begyventų: tėvynėje, Amerikoje, Azijoje, Afrikoje ir Australijoje. Mūsų Lietuvai tėvynė yra brangus kiekvienas susipratęs jos sūnus ar dukra, kur jis ar ji begyventų, ir liūdnas ašara nūrieda per tėvynės veidą, kada ji pamato bent vieną jos sūnų nuo savo gimtosios matutes nusigrįžusį — nutautusį.

Nereikia apie tai nei daug rašyti, aišku kiekvienam, kurio gyslomis teka lietuviškas kraujas. Kam buvo sukviestas didžiu iš užsienio lietuvių sąskrydis Kaune, kam stipendijojami (kad tuo tarpu ir nedideliame mastabe) Amerikos lietuviai jaunuoliai studijuoti lituanistiką Vytauto Didžiojo Universite-te Kaune ir tt. ir tt.

Toks kultūrinis bendravimas turi būti artimas kiekvienam lietuviui. Sitokiu šūkiu vadovaudamasi aš ateinu į Amerikos lietuvių tarpą kad ir nedideliu pasiūlymu. Amerikos lietuviai, ar jūs visi gerai pažįstate dabartinį savo tėvynės gyvenimą: ekonomi-nį ir svarbiausia kultūrinį? Ar

tuvos Laisvės Draugai ir Priešai" įdėtos ištraukos iš "Draugijos" 1910 m. Nr. 5 apie Rusijos carą mažą reikšmę turėti (taip kaip ir šiais laikais apie komunistų demokratybę). Ypač, kad tais laikais pas lietuvius ir apskritai visame pasaulyje nebuvo nei "tautininkų-fašistų" — iki Lietuva buvo po carizmu (tai Mizaros žodžiai). Bet ką gi mes galėtume pasakyti tokiems žmonėms, iš kurių kartais išgirstame šiuo metu išsitarimus, kad girdi "prieš karą Lietuvoje buvo geriau, ūkininkai, valstiečiai ir darbininkai buvo turtingesni, geriau gyveno ir daugiau laisvės turėjo". Tokio nusistatymo žmonės nesiskaito su tuo faktu, kad Lietuva laisva ir nepriklausoma, iš griuvusių atsikėlus ir per tą dvidešimt metų daug pažangos padarėsi. Iš griuvusių atsikelti ir susitvarkyti ima net šimtmečius laiko. Tad ir Jakštą-Dambrauską, kaip "tautininką-fašistą" nėra prasmės smerkti. Jis ne politiškos srity yra daugiau naudos padaręs už savo kritikus, tat ir mirus Jakštui-Dambrauskui, kiekvienas lietuvis, kuris tik buvo susipažinęs su jo kultūriniais ir visuomeniniais raštais-darbais, atiduos velionii didžią pagarbą ir išreikš liūdesį, o tautos istorijoje pasilikis jo atmintis per amžius.

J. Sekys.
P. S. Pas mane yra užsilikę "Draugijos", "Ateities" ir "Mokytojų" irištii visi leidiniai už 1911, 1912, 1913 ir 1914 m. Interesuotam šiais leidiniais asmeniui galėčiau perleisti juos už mažą atlyginimą. J. S.

Kultūrinio Bendravimo Reikalu su Užjūrio Broliais

(Laiškas iš Lietuvos)

jūs arčiau pažįstate naujausius savo tėvynės meno bei literatūros kūrinius: romanus, apysakas, poezijos veikalus ir tt.? Mes jau turime nemaža vertingų literatūros kūrinių, turime laureatų. Ar skaitėt jų naujuosius kūrinius? Jei ne, ar jau būtų juos turėti, juos skaityti? Jei tik tokio noro turite, kiekvienas tai galite gauti, gauti ne už pinigus, o tik už mažas pastangas.

Amerikos lietuviai, jūs turite nemaža senienų (senų knygų) lituanistikos srities: 1) spaudos draudimo laikų lietuviškų knygų; 2) lietuviškų knygų rusiškomis raidėmis; 3) tautosakos, Dr. Basanavičiaus, Dr. Šliupo ir kitų mūsų tautos veikėjų, rinkinius; 4) turite tokių lietuviškų knygų, kurios tuo tarpu pas mus neatspausdintos (pavyzdžiui, Dr. Vinco Kudirkos raštai); 5) "Aušros" ir kitų prieškarinių lietuvių laikraščių rinkinius (komplektus). Visa tai labai reikalinga medžiaga bestudijuojanti Liet. jaunuomenei ir jaunesniesiems mūsų mokslininkams. Be to, turite naudingų vadovėlių mokintis anglų kalbą (pavyzdžiui, A. Lallo žodynas), kuri kai kuriose gimnazijose Lietuvoje yra mokoma. Toliau, turite platesnės literatūros iš lietuvių gyvenimo Amerikoje (pavyzdžiui, SLA istorija) ir tt. Kuris tų knygų jums, tautiečiai, nebūna nūrieda per tėvynės veidą, kada ji pamato bent vieną jos sūnų nuo savo gimtosios matutes nusigrįžusį — nutautusį.

Nereikia apie tai nei daug rašyti, aišku kiekvienam, kurio gyslomis teka lietuviškas kraujas. Kam buvo sukviestas didžiu iš užsienio lietuvių sąskrydis Kaune, kam stipendijojami (kad tuo tarpu ir nedideliame mastabe) Amerikos lietuviai jaunuoliai studijuoti lituanistiką Vytauto Didžiojo Universite-te Kaune ir tt. ir tt.

Toks kultūrinis bendravimas turi būti artimas kiekvienam lietuviui. Sitokiu šūkiu vadovaudamasi aš ateinu į Amerikos lietuvių tarpą kad ir nedideliu pasiūlymu. Amerikos lietuviai, ar jūs visi gerai pažįstate dabartinį savo tėvynės gyvenimą: ekonomi-nį ir svarbiausia kultūrinį? Ar

A. Mickevičiūtė,
Knygyno "Studija" vedėja.

P. S. Maloniai prašau ir kitus lietuviškus laikraščius šį mano laišką perspausdinti. A. M.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie susivienijimo, nes tai yra didžiausia lietuvių apdraudimo ir pašelpso organizacija.

Protokolas

SLA. PILDOMOSIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMO, IVYKUSIO KOVO 1—6 DD., 1938 M., SLA. CENTRO RAŠTINĖJE, 307 W. 30-TH ST., NEW YORK, N. Y.

SESİJA PIRMA.

Suvažiavimą atidarė SLA. Prezidentas, F. J. Bagočius, kovo 1 d., 1938 m., SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y., 10 val. ryte. Sekretorius M. J. Vinikas skaito Pildomosios Tarybos vardo šaukį. Suvažiavime dalyvauja: Prezidentas F. J. Bagočius, Vice Prezidentas J. K. Mažukna, Sekretorius M. J. Vinikas, Iždininkas K. P. Gugis, Iždo Globėjai S. Mockus ir E. Mikuziūtė, Daktaras Kvotėjas Dr. J. S. Staneslow ir specialių komisijų narys S. A. Cibulskas.

1. SLA. Sekretorius M. J. Vinikas skaito praėjo suvažiavimo protokolą. Iš klausius protokolą vienbalsiai užgirtas.

2. Prezidentas F. J. Bagočius skaito savo raportą sekamo turinio:

SLA. PREZIDENTO RAPORTAS SLA. PILDOMAJAI TARYBAI Kovo 1, 1938, New York.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje konstitucija (Skrysiu V, par. 12) patvarko, kad "Pildomoji Taryba turi laikyti reguliarius susirinkimus tokiu laiku ir tokioje vietoje, kokia bus paskirta..." Iki šiol nei SLA. Seimas, nei pati Pild. Taryba nėra nutarusi kada ir kur tokius "reguliarius" susirinkimus turėtume laikyti, ir todėl remiantis mūsų konstitucijos tolimesniu tame reikale patvarkymu Prezidentas, pasitaręs su visais Pild. Tarybos nariais, šaukė tokius susirinkimus kada SLA. reikalai ir gerbuvis to reikalavo.

Nuo Detroito Seimo 1934 m. Pild. Taryba, pilnai suprasdamą mūsų Susivienijimo finansinę padėtį ir mūsų Lėšų Fondo stovį, mėgino kiek galėdama ir kur galėdama taupyti išlaidas ir žinodama, kad P. T. susirinkimai Susivienijimui apsieina nuo \$700.00 iki \$1,000.00, mėgino kiek galima Pild. Tarybos susirinkimus paretinti ir tuomi sutauptyti narių sumokamus Lėšų Fondui pinigūs. Tuo tikslu dabartinė P. T. išdirbo savo pareigų atlikimo ir veikimo būdą taip vadinamą "krivulių" keliu. (Žiūrėk P. T. tarimus No. 2 ir 3 susirinkimų 9 d. liep. ir 11 d. spalio mėn., 1934 metų). Toliau, idant prisitaikyti prie mūsų organizaciją ir jos veikimą tvarkomų įstatymų ir poždrang netik nesustabdyti arba neužvilkti mūsų organizacijos reikalų vedimą, bet patobulinti ir pagerinti įvairių nutarimų ir darbų veikimą, P. T. pasidalino pareigomis, pasiskirstydama į tam tikras komisijas (žiūrėk P. T. tarimus No. 14 ir 15 susirinkime 27 d. birž. mėn. ir No 98 lapkr. 20 d., 1936 m.) ir pavedama toms komisijoms varde P. T. atlikti joms pavestus darbus. Kadangi P. T. nariai gyvena toli vieni nuo kitų ir P. T. susirinkimai mūsų organizacijai daug lėšuoja, kaip aukščiau pasakytą, ir todėl tankūs susirinkimai prie dabartinių apribybių negalimi, tai šis Susivienijimo reikalų administravimo būdas pasirodė esąs geras ir greitas, nors žinome, kad jis dar nėra visiškai tobulas ir pagerinimui atei tyje patyrimai suteiks praktiškas galimybes.

Šį, visiems Pildomosios Tarybos nariams žinomą reikalą, plačiau komentuoju todėl, kad nekuriu mūsų Susivienijimo veikėjų ir kuopų tarpe prasidėjo diskusijos ir net P. T. įtarimai, kad P. T. susirinkimai nelaikomi kokiais tai neišskaisčius ar net įtarimais sumetimais. Šiuo mi aš noriu užtikventuoti visų SLA. narių žinias, kad kas buvo daroma, buvo daroma su visų P. T. narių žinia ir pritarimu, ir kad P. T. susirinkimai nebuvo dažnai laikomi tiktais su tikslu sutauptyti išlaidas ir išvengti Lėšų Fondo deficito, kuris per kelis paskutinius metus pasirodė. Tas ir buvo atsieka, kaip nariai matys iš mūsų 1937 metų atskaitos: kada bendras Lėšų ir "Tėvynės" Fondas turėjo:

1930 metais deficito net \$ 8,443.00
1931 " " " " " 6,623.00
1932 " " " " " 13,314.00
1933 " " " " " 11,480.00
1934 " " " " " 8,910.00
1935 " " " " " 2,729.00
1936 " " " " " 3,440.81
1937 " " " " " 3,090.45

Todėl aišku, kad yra daroma rimta pažanga mūsų Susivienijimo reikalų vedime prisilaikyti išlaidose griežtos ekonomijos. Ir reikia čia dar priminti, kad tas buvo atsiekta nežiūrint į tai, kad dėl abelnos Amerikoje ekonominės padėties mūsų Susivienijimas turėjo nepaprastai daug rūpesčio su investavimais (bondsais) ir perėmimu namų už užvilktus mokesčius ant duotų paskolų (mortgicijų) ir su neišvengiamais perimtųjų namų remontais, tas visas reikalavo daug ir dažnai visokių komisijų susirinkimų ir su jais susijusių išlaidų.

Šis P. T. susirinkimas yra pirmas po susirinkimų, kurį laikėm lapkričio 16—21 dd., 1936 m. Vienok per tą penkioikos mėnesių laikotarpį visi P. T. nariai atydirai sekė mūsų Susivienijimo reikalus ir padarė net 57 sprendimų "krivulės" keliu, kurie sprendimai priimti buvo vienbalsiai padaryti ir bus priduoti šiam susirinkimui ratifikuoti.

Svarbiausia ir sunkiausia užduotis, kuri puolė ant P. T. pečių, o ypatingai ant Investmentų Komisijos, kuri susidėjo iš Iždin. Gugio, Sekr. Dr. Viniko ir Iždo Glob. p-lės Mikuziūtės, tai mūsų investmentų reikalas. Laikui bėgant pasirodė, kad daugelis mūsų Susivienijimo finansiniame portfolio esančių vertybės popieriu (investment bonds) yra silpnos rūšies. Ekonominė padėtis Amerikoje tokių popierių vertę sunkiai palietė ir jų vertę nupildė, su labai dideliais mūsų Susivienijimui nuostoliais. Įvairių valstybių valdiškos įstaigos, kurios įstatymais einant frateralių organizacijų, taipgi ir mūsų Susivienijimo, reikalus pastaraisiais metais pradėjo uoliai kontroliuoti, pradėjo daryti rimtus spaudimus, kad tokioms rūšies sekuracijos būtų iš mūsų finansinio portfolio pašalintos. Ta P. T. paskirta Investmentų Komisija buvo priversta gradualiai padaryti, su labai skaudžiais mūsų Susivienijimui nuostoliais. Nors tai ir neuzdėvė mirtingą smūgį mūsų finansiniam atsakomybei (solvency), ir kaip 1937 metų raportas parodo Susivienijimo atsakomybė (solvency) yra apie 136%, vienok tą, ką turėjome pada-

ryti, padarėmė parduodami tam tikros rūšies bondsus, apie ką Investmentų Komisija smulkmeniškai raportuos, ir kitus dar turėsim atei tyje parduoti. Kokių nuostolių turėsimame pamešti, — jei bus nuostolių, — priklausys nuo abelnos ekonominės ir finansinės padėties Amerikoje ir kitose valstybėse.

Su mūsų mortgicijais padėtis buvo labai kėbli. Puolus nejudinamą nuosavybių vertę, savininkams netekus darbų ir užsidarius daugeliu bankų, kuriuose mūsų skolinkinių pinigai žuvo, Susivienijimas buvo priverstas perimti net 22 nuosavybes, kurias dabar Susivienijimas turi ir kurios įvertintos, padalinant valstybėmis, sekančiais:

Valstijos:	Skaitlius:	Sus. kaštuoja:	Įvertinta:
Illinois	16	\$290,907.70	\$476,600.00
Connecticut	2	50,221.14	55,000.00
New York	1	70,655.86	70,000.00
New Jersey	1	18,615.41	34,700.00
Michigan	1	7,169.60	13,000.00
Pennsylvania	1	10,418.54	10,500.00

Viso namų 22 \$447,987.68 \$658,800.00

Be viršų minėtų perimtųjų namų Susivienijimas turi savo Centro namą New York, kuris yra įkainuotas sumoje net \$52,000.00. Ar Susivienijimas troitys ant namų, kada juos parduos, priklauso nuo abelnos padėties Amerikoje. Bet perimti namai, kurie visi reikalavo didesnių ar mažesnių pataisyimų ir dabartinių jų prižiūrėjimas bei administravimas, yra nelengva našta ant mūsų Iždininko Gugio pečių, kuriam yra pavestos nuosavybės Illinois, viso net 16 su 73 randauninkų ir Sekretoriaus Viniko, kuris rūpinasis 7 namais, sykiu su Centro namu — su 29 randauninkais.

Su mortgicijais Susivienijimas dabar stovi labai gerai. Jų dabar turime sekančiose valstybose ir sekančiose sumose:

Kokioj valstijoj:	Kiek:	Kokiai sumai:
Massachusetts	30	\$163,175.00
Illinois	25	140,515.00
New York	11	85,200.00
New Jersey	4	17,500.00
Pennsylvania	6	14,750.00
Michigan	1	4,900.00
Ohio	1	2,700.00
Indiana	1	2,000.00
Wisconsin	1	1,200.00

Viso mortgicijų 80 sumai \$431,950.00

Visi mortgicijai yra geriausioj tvarkojė ir įplaukos kokias iš mortgicijų dabar Susivienijimas gauna, nemažai pagelbsti mums sudaryti aukštesnius nuosimčius ant visų mūsų investuotų pinigų, kas yra labai svarbu turint reikalus su valdiškos įstaigomis.

Vienok gerai žinau, kad neuženka vien analizuoti dabartinę padėtį, apgailestauti praeties klaidas ar nelaimes, mūsų užduotis yra budavoti ir stiprinti Susivienijimą medžiaginiai ir moraliai. Mano supratimu, koartimaisioj galima atei tyje Pildomoji Taryba sykiu su visais SLA. veikėjais ir geros valios nariais turi atkreipti rimtą dėmesį į sekančius dalykus:

Naujų narių gavimas. Vajus praėjo su gana gero mis pasekmėmis. Laukėm geresnių, bet bedarė ir imigracijos aprubežavimas neleido daugiau pasiekti. Bet štai per paretus 1937 metus mūsų 360 kuopų prirašė tik 548 naujus narius. Tas negerai. Tuo pačiu laiku mes netekome 885 narių. Tas labai blogai. Mėginame gauti į Susivienijimą pašelpines draugystes, bet iki šiol pasekmės nėra džiuginančios. Mūsų kaimynai, kurių piniginius rezervas proporcinaliai imant yra nesulyginamai mažesnis kaip mūsų, duoda iš pradžių lengvesnes išlygas, nepaaiskina, kad jų išlygomis nariai turės mokėti gradualiai didesnes ir vis didesnes mokeskis ir todėl savo pastangose yra pasekmingesni. Bet to neužtenka: rimti veikėjai mano, kad mes turime gauti apmokamus organizatorius, kurie gautų minimum atlyginimą, kelionės išlaidas ir komisiją už visus prirašytus naujus narius. Manoma yra, kad tokiais organizatoriais turėtų būti bent du: vienas iš mūsų ateivių, o antras — Amerikoje gimęs jaunuolis ar jaunuolė. Kada mūsų Lėšų Fondas jau sutvirtėjo, netik kad nerodo deficito, bet ir perviršį turime, tai tą padaryti jau dabar galime.

Kitas dalykas: pasišventėliai-veikėjai, kurie per metus kuopose dirbo ir su organizavo, pradeda eiti retyn. Daugelis kuopų turi sunkumų gauti finansų sekretorius, kurių netik kad yra didelė atsakomybė, bet ir sunkus darbas: daugumą mokesčių turi surinkti vaikščiodami po namus. O atlyginimo jokio negauna, arba jei ir gauna, tai juokingai mažą. Mes turime rasti būdą ir gauti ateinančio Seimo užgyrimą mūsų kuopų finansų sekretoriaus mokesčių 5% nuo visų surinktų mokesčių. Atlyginimas už darbą būtinais reikalings.

"Tėvynei" nupirkus naują "Intertype" mašiną su įvairiomis gražiomis rėdėmis ir tas palengvina sustatymą ir poždrang pagražina laikraštį. Sustiprėvina Lėšų Fondui, jau vėl leidžiame "Tėvyne" 8 puslapių ir tikimės, kad mums niekados nereiks jos vėl mažinti. Dabar mėginsime sudaryti galimybes ją padaryti ir įvairesnai, kad galėtume gauti pašalinį skaitytųjų. Mūsų Jaunuolių Komisija mano galėsianti suorganizuoti redakcinį štabą ir užims vieną puslapį Amerikoje gimusio jaunimo reikalams. Žinau, kad Pild. Tarybi ir "T." redaktorius Vitaitis tokį jaunuolių žygį sveikins. Kad tik mums nereiktų ilgai laukti pradžių.

Daugelis eilinių mūsų organizacijos gerbuvį liečiančių reikalų bus išskirti ir aptarti šiame Pildomosios Tarybos susirinkime ir tilps mūsų šio susirinkimo protokole ir turiu vailtį, kad Susivienijimo kuopos, veikėjai ir nariai ras reikalingu su visu tuo susipažinti ir kooperuoti su Pild. Taryba Susivienijimo labui, nemaišydami į tai politiškių faktorių.

Tuo tarpu aš noriu atkreipti Pildomosios Tarybos dėmesį ir visų Susivienijimo narių ir draugų į sekančius du mūsų organizacijai labai kenksmingus dalykus, butent:

SLA. nariai yra įvairių politinių ir ekonominių pažiūrų bei nusistatymų smensys ir Susivienijimo Pildomoji Taryba yra koalicinė, todėl vieni mūsų P. T. nariai yra priiminti ir remiami vienos, kiti kitos idealogijos pasekėjų, kurie savo taip vadinamą "pašalinį spaudą" randa

reikalingu kritikuoti vienus ar kitus P. T. narius ir sykiu įtarti juos visokiuose trūkumuose. Jei tokia kritika būtų atkreipta tikta priėm tam tikrus P. T. narius, kurių nė vienas save neklaudingai nesiskaito, tame nieko blogo nebūtų. Bet dabar toje spaudoje netik P. T. nariai yra kritikuojami, bet ir patį Susivienijimas žeminamas nepamatuotais įtarimais ir perstatomas kaip organizacija be ateties, arba vilties. Visiems yra žinoma, kad mūsų Susivienijimas, nežiūrint į pergyventus sunkumus, yra bent pusantro sykio stipresnis savo finansų rezervais, kaip vienas mūsų senas broliškas Susivienijimas ir beveik septynis sykius stipresnis kaip kitas mūsų jaunesnysis kaimynas, kuriems mes linkime kogeriausių pasekmių organizuoti Amerikos lietuvių, nes iš apie pusantro milijono Amerikoje gyvenančių lietuvių, dabar tikta vos 35,000 yra visų mūsų Susivienijimų nariams. Todėl dirva ir galimybės visiems dar yra labai didelės. Bet mūsų Susivienijimo augimui kenkia ta bendra iš vienos ir kitos pusės "opozicija", kuri kritikuodama P. T. pavienius narius, neranda netik reikalingu nieko gero apie patį S. L. A. pasakyti, bet tiesiog agituoja, kad nauji nariai nerasištų. Iki šiol P. T. i tai nekrepdė dėmesio ir nereagavo, bet mano manymu, tokia padėtis toliau neturi būti pakenčiama.

Kuoopų, veikėjų ir narių nuosirdus bendradarbiavimas ir rėmimas P. T. jos pastangose padaryti SLA. dideliu, galingu ir įtekingu, yra būtinais reikalingas, jei mes norime, kad Susivienijimas būtų tokiu, koku mes visi norėtume jį matyti. Štai keletas pavyzdžių: SLA. davė paskolas melolikai mūsų moksleivių baigti mokslius. Viso tokių paskolų yra duota apie \$8,000.00. Dauguma tų moksleivių pabaigė mokslius, turį profesiją, praktiką ir įplaukas, iš kurių jie įsikūrė šeimas, išigyto namus, automobilius ir veda pilną gyvenimą, bet Susivienijimui paskolų negražina. Tuo tarpu P. T. yra aperstas naujais prašymais, kurių ji negali patenkinti, nes Moksleivių Fondo nėra pinigų. Aš palieku kitiems charakterizuoti tokių mūsų Susivienijimo sušelpų ir neatsiteisiųjų moksleivių elgėsi. Toliau, P. T. paminėjimui SLA. 50 metų jubiliejaus išleido puikiasis visoj lietuvių literatūros istorijoj Albumą. Tikta 5,000 jū. Kaštavo net \$12,000.00. Iki šiol parduota tikta 1,000, o 4,000 laukia. O Susivienijime turime suvirš 14,000 narių! P. T. pagamino ir išleido Jubiliejinės pakabėles ir ženklus. Keturiolikos tukstančių narių tarpe jų parduota ir paskleista tikta keliasdešimt... Aš asmeniškai surinkau visų Amerikos lietuvių profesionalų, specialistų ir vertelių adresus, iš viso apie 600. Tris sykius juos visus prašiau paremti mūsų organą "Tėvyne" apgarsinimais. Pažvelgkite į "Tėvyne", o pamatysite, kad net mūsų organizacijos veikėjai, kurie garsinasi keliuose pašalinuose laikraščiuose, neranda reikalingu garsintis "Tėvyne", nors "T." turi daugiau skaitytųjų, kaip bent vienas kuris kitas Amerikos lietuvių laikraštis...

Cion galima nedviprasmiškai pasakyti, kad mūsų Susivienijimo P. T. yra bejęgė, jei Susivienijimo veikėjai ir nariai neranda reikalingu sekti savo organą ir remti savo organizacijos priešką jų pačių patatyto viršininkų prašymus, sumanymus ir žygius. Pildomosios Tarybos nariai nenupuola dvasioj ir nenuleidžia rankų, jie dirbo nuosirdžiai ir pasišventę ir dirbs ateityje, bet reikia koku nors būdu organizacijos narius padubinti ir įkinkyti į tikrą, konstruktyvų Susivienijimo darbą.

**F. J. Bagočius,
SLA. Prezidentas.**

Prezidento raportas vienbalsiai priimtas. Pirmą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 1-mą val. popietų, paskelbdamas, kad antra sesija prasidės 2-ą val. popietų.

SESİJA ANTRA.

Antrą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 2:15 val. popietų, SLA. Centro Raštinėje. Sesijoje dalyvauję visi dalyvausieji pirmoje sesijoje, išskiriant specialių komisijų narį S. A. Cibulską.

3. Vice Prezidentas J. K. Mažukna skaito savo raportą sekamo turinio:

RAPORTAS SLA. VICE PREZIDENTO

SLA. Pild. Tarybos Suvažiavimų, Kovo 1, 1938.
Gerbiamieji Pild. Tarybos Nariai:—

Nuo paskutinio Pild. Tarybos suvažiavimo yra gana ilgas laikas, su virš penkiolika mėnesių, tai, žinoma, per tą laiką prisėjo ir daug visokių darbų atlikti. Kad visa tai išaiškinti plačiai, reiktų daug laiko ir padarytu per daug ilgą šį raportą. Todėl šiame raporte pridodu du trumpiausioje formoje pranešimą iš atliktų darbų, kurie man buvo pavesti atlikti paskutiniame Pild. Tarybos suvažiavime.

Paskolos. Nuo paretito Pild. Tarybos suvažiavimo iki šiai dienai buvo pavestos 4-ios sekančios paskolos man prižiūrėti ir išduoti: Pittsburghe Vladiu ir Onai Marcinkėvičiams paskola duota \$4,500.00; Jonui Kazlauskui \$3,000.00. Tų abiejų paskolų sutvarkymas buvo pavestas liet. advokatui ir SLA. nariui Ed. Schultz, visas darbas buvo tinkamai atliktas ir visi dokumentai buvo pasiūsti Sekr. Dr. Vinikui. Paskola Akron, Ohio, duota L. Glinkai sumoje \$2,700.00. Šios paskolos sutvarkymas buvo pavestas adv. A. P. Feldman iš Akron, Ohio. Visas buvo sutvarkyta ir visi dokumentai buvo pasiūsti Sekr. Dr. Vinikui.

Paskola atsiskakė priimti. Jurgiui ir Onai Rokams iš Akron, Ohio, paskola buvo pripažinta duoti \$2,000.00 ir čekis ant tos sumos buvo išrašytas, bet p. Rokas nesutiko mokėti \$25.00 advokatui už peržiūrėjimą rekordų ir dėl tos priežasties atsiskakė priimti paskolą. Tos paskolos čekį \$2,000.00 sugražinau Iždin. p. Gugui. Turiu pasakyti, kad tame reikale turėjau daug susirašinėjimų su p. Roku ir adv. Feldmanu.

Komisijos veikimas Chicagoje. Būnant vienas iš komisijos narių reikale Liet. Chicagos Auditorijos, Brucks Weisnerio namo ir kitų tenai namų, tuo reikalu teko būti Chicagoj kartu nuo paretito Pild. Tarybos suvažiavimo. Balandžio 23 iki 26 d., 1937 m., turėjome komisijos susirinkimą, kuriame dalyvavo Iždin. K. Gugis, Sekr. M. J. Vinikas ir aš. Svarbiausia šios komisijos suvažiavimas buvo, tai dėl Liet. Chicagos Auditorijos, todėl apie tą reikalą pirmiausia ir kalbėsiu.

Komisija Auditorijos reikale turėjo pasitarimus su Auditorijos valdyba net kelis sykius, taipgi buvo sušauktas susirinkimas Finansų Kom. visų trijų narių ir Iždo Globėjios p-lės Mikuziūtės. Tuose visuose susirinkimuo-

se daugiausia buvo laiko praleista dėl Chicagos Liet. Auditorijos, darymui planų, kad išgelbėjus tą žustančią lietuvių įstaigą ir sykiu kad išgelbėjus Susivienijimo tenai sudėtus dolerius. Koki tikta planai nebuvo padaryti iš mūsų pusės, visados buvo nepriimami iš Liet. Auditorijos komiteto pusės. Posėdžiams keletą dienų tame reikale, negalėjome prieti prie pilno susitarimo su Chicagos Liet. Auditorijos komitetu, prisėjo vėl palikti tą reikalą ant Iždin. K. Gugio rankų su tokiu tarimu: Nežiūrint kaip ir kiek toli reiktų eiti, bet dėti visas pastangas, kad išgelbėjus Susivienijimo idėtus į tą įstaigą pinigūs. Reikia pasakyti, kad tame reikale prižadėjo daug gelbėti ir darbuotis Finansų Kom. narys p. Zalatorius ir apsiėmė kai kuriuos darbus atlikti.

Weisnerio reikale. Pild. Tarybos suvažiavime buvo jau raportuota, kad taip vadinamas Brucks Weisnerio namas yra jau perimtas į Susivienijimo rankas ir kad yra Susivienijimo nuosavybe. Tą namą nuomuoja Mr. Weisner ir turi tame name taip vadinamos "bowling allyes". Weisneris turi sutartį (lease) dar vienų metų laikui, su lig tos sutarties mes negauname tokios nuomos, kokią turėtų tas namas atnešti, o ponui Weisneriui taip pat nėra patogų pradėti taisyti bet ką tame name, nes laikas trumpas, tik vieni metai, todėl ir buvo padaryta sutartis su Weisneriu balandžio 26 d., namą jam išnuomoviant 10 metų ir nustatant nuomos \$4,000.00 į metus ir su tam tikromis išlygomis, kad Susivienijimas namą visados galėtų, progai atsitikus, parduoti. Sutartį (lease) turėjo padaryti p. Gugis ir Weisnerio advokatas balandžio 27 d., 1937 m. Jautėmės gerai, kad tas darbas sutvarkytas ir užbaigtas, bet ne ilgai. Už poros dienų gavau laišką, kad Weisneris atsiskakė nuo tos sutarties. Gruodžio 6 d. aplaukiau pranešimą ir rekomendaciją iš Finansų Komisijos narių p. Varkalos ir p. Zalatoriaus, kad tą namą Weisneris nori pirkti už \$50,000.00, bet ant paduotų išlygų aš negalėjau sutikti, rodos, ir Dr. Vinikas nesutiko, todėl tą reikalą turėsim svarstyti šiame Pild. Tarybos susirinkime.

Zekonio nuosavybės reikalas. Kaip žinote, p. Zekonio namas jau buvo forklozuojamas. Taigi p. Zekonis, išgirdęs apie kitų komisijos narių atvažiavimą į Chicago, patsai atėjo į adv. Gugio raštinę tartis su komisijos nariais. Po visų išsikalbėjimų, buvo padaryta sutartis: p. Zekonis atmokėjo \$5,000.00 paskolos ir ant \$1,100.00 buvo atnaujinta paskola. Tas susitarimas buvo naudingas Susivienijimui ir taipgi pačiam Zekoniui.

Reikale buvusio Salduko namo. Tą namą apžiūrėję nutarėm pataisyti, kuris lėšuos apie \$3,000.00. Tą namą norėjo išnuomoti Zaronskis, kuris du kartu buvo atėjęs tartis.

Buvo apžiūrėta ir daugiau namų, kuriuos Susivienijimas turi paėmęs ir reikalauja pataisyimo-remontavimo.

Rugpjūčio 23—25 kelionė į Chicago. Atvykus Prezidentui Bagočiumi į Pittsburghą tulam laikui ir susidaręs visokiems reikalams Susivienijimo nuosavybių Chicagoj, aš su Prezidentu Bagočium nuvykom į Chicago, kur buvo atlaikytas susirinkimas 4-rių Pild. Tarybos narių: Prezidento Bagočiaus, Iždin. K. Gugio, Iždo Globėjios Mikuziūtės ir man dalyvaujant, taipgi dalyvaujant ir Finansų Kom. nariams Varkalai, Zalatorius ir Martinui. Susirinkime buvo apkalbėta apie Susivienijimo nuosavybes Chicagoj. Taipgi Bagočius, Zalatorius ir aš apžiūrėjome kiekvieną Susivienijimo namą, kad ateityje būtų galima laugiau orientuotis ką su jais daryti.

Dalyvavimas Slavų Frateralių Organizacijų suvažiavime, liepos 18, 1937 m. Liepos 14 d., 1937 m., aplaičiau pranešimą ir įsakymą iš Prez. Bagočiaus, kad aš ir Dr. Vinikas dalyvaustumė slavų frateralių organizacijų susirinkime liepos 18 d. Minėtojo dienoj su Dr. Viniku iribuvom į slavų svetainė, kur turėjo tas susirinkimas vykti. Nors susirinkimas turėjo prasidėti 10-tą val. ryte, bet tikrenybėje prasidėjo 4-tą val. popietų. Susirinkime dalyvavo apie 20 atstovų nuo 6 skirtingų organizacijų. Susirinkime buvo kalbėta ir nutarta siusti delegaciją į Washingtoną su reikalavimu, kad būtų paliuosuoti frateralių organizacijų kuopų viršininkai nuo mokesčimo ir pildymo raportų kas mėnesį pagal Social Security Aktą. Visų susirinkusiųjų delegatų buvo tokia nuomonė, kad jei nebus palengvintas ar pataisytas tas aktas, tai bus labai apsinkintas kuopų veikimas, nes labai bus sunku gauti valdybą, kuri gauna tikta kelis dolerius į metus atlyginimo.

Krivulės ir kiti darbai. Krivulės, susirašinėjimai, visados buvo atsakyta, dažniausia tą pačią dieną. Visados ir visur susirašinėjamas su komisijos nariais Susivienijimo reikalais pasiumčiau laišku kopijas Susivienijimo Prezidentui dėl jo žinios.

Visus kitus darbus, kurių visų čionai negahu suminėti, visados bandžiau atlikti geriausiai kaip galėjau ir supratau.

Įamžinimas SLA. medžio Clevelando Liet. Kultūros Darželyje. SLA. 136 kp., lapkričio 22 d., 1936 m., įamžino pasodino SLA. ažuolą Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje. Į tas iškilmes buvau pakviestas per 136-tą kuopą dalyvauti, kaip vienas arčiausiai gyvenančių Pild. Tarybos narių toje apylinkėje. Todėl turėjau už garbę ir pasakyti kalbą Liet. Kultūros Darželyje laike įamžinimo SLA. medžio ir taipgi tą pačią dieną vakare įvyko prakalbos ir koncertas, surengtas tos pačios Susivienijimo kuopos, kur irgi prisėjo palbėti Susivienijimo reikalais. Turiu pasakyti, kad adv. P. V. Chesnulis, Liet. Kultūros Darželio prezidentas ir Dr. Vitkus, senas Susivienijimo veikėjas, pasakė po labai gerą kalbą apie Susivienijimą, Kultūros Darželyje ir svetainėje.

Už tą visą gražų pasidaravimą priklauso pagyrimas ir garbė SLA. 136-tai kuopai ir tos kuopos pirmininkams J. Jarui ir S. Čeraukai.

Adv. P. V. Chesnuliui pareikalavus, kad tos dienos įvyki išraščiau į Clevelando Liet. Kultūros Darželio istorijos knygą, paėmiau tos knygos lapą ir prižadėjau adv. Chesnuliui, kad tą lapą išpildys patsai SLA. Prezidentas adv. Bagočius.

Ir štai tie žodžiai, kuriuos išrašė gerb. Bagočius į C. L. K. D. istorijos knygą:

"Lapkričio 22-ą dieną, 1936 metuose sukako 50 metų nuo dienos suorganizavimo savišelpos, labdarybės ir kultūrinės visų Amerikos lietuvių draugystės — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Po penkių dešimtų metų savo gyvavimo ir veikimo: sunkumu, kovų ir pergalių, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje išaugo į didžiausią ir

turingiausių lietuvių organizaciją išeivijoje. Per penkių dešimtų metų laikotarpį Susivienijimas skaitė savo narių tarpe beveik 60,000 lietuvių ir lietuvaicių; išmokėjo suvirš tris milijonus dolerių pomirtinių ir pašalpų; aukavę tukstančius dolerių našlėms ir našlaičiams bei pavargęliams; sušalpę tukstančius dolerių mokslą einantiems jauniui, steigė mokyklas ir šelpė kiekvieną praklinų žygį mūsų atgimstančios tautos siekiant nepriklausomybės, laisvės ir šviesos.

Ta istoriška Susivienijimo diena buvo paminėta dėka SLA. 136-tos kuopos Clevelande pastangomis Lietuvių Kultūriniam Darželyje, Cleveland mieste, Ohio valstijoje, Š. A. J. V. Apeigose dalyvaujant Lietuvių Kult. Darželio pirmininkui, adv. P. V. Chesnuliui, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje buvo įamžintas: pasodintas ąžuolas ir prikalta bronzinė lentelė su Lietuvos vėliu ir Susivienijimo vardu joje iškaltais. Kalbas pasakė SLA. Vice Prezidentas Jonas K. Mažukna ir žymus Clevelando lietuvių veikėjas ir SLA. narys Dr. Vitkus.

Prisimindami praeitį, švėsdami dabartį, mes savo viltį turime ateityje. Džiaugdamies nuveiktais darbais ir pergalėmis, mes Susivienijimą Lietuvių Amerikoje pavadame, kaip pasągą-kraitį nuo mūsų, ateivių iš Lietuvos, mūsų Amerikoje gimusiems jaunuoliams, mūsų berniukams ir mergaitėms, mūsų įpėdiniams: lai sulaukus kitų penkių dešimtų metų Susivienijimo amžiaus, švenčiant SLA. šimto metų apvaikščiavimo, jie atsiminę mūsų pastangas ir aukas lietuvių tautos pakėlimui ir geresnei ateičiai, neša atsakomąją lietuviybės žiburėlį savo ainiams."

Tai tiek, gerbiamieji, iš mano veikimo.

J. K. Mažukna,
SLA. Vice Prezidentas.

Vice Prezidento raportas vienbalsiai priimtas.
4. Sekretorius M. J. Vinikas skaito savo raportą sekamo turinio:

SEKRETORIAUS RAPORTAS.

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimui
Kovo 1 d., 1938 m.

Sekretoriaus raportai ir šiaip įvairūs pranešimai, telpanti SLA. organe "Tėvynėje", smulkiai praneša visiems nariams ir Pildomajai Tarybai apie mūsų organizacijos visas finansines operacijas ir narių stovį. Pildomosios Tarybos suvažiavimui tenka išduoti tik sūtrauką tų pranešimų, kartu suteikiant žinių apie bendrą organizacijos stovį ir pranešti apie tuos darbus, kurie netelpa bertainiuose raportuose.

Be eilinių sekretoriaus darbų, man prisiėjo tarnauti ir įvairiose komisijose, būtent: Investmentų, Jubilėjaus, Albumo, buvusio Vienybės namo remonto, Waterburio namo remonto, spaustuvės pataisymo, "Tėvynės" spausdinimo ir tt. Pranešimai iš darbuotės su šiomis komisijomis bus išduoti bendrai su tų komisijų raportais. Be to, dar turėjau dirbti man pavestus specialius darbus, kaip tai: perorganizuoti, pergrupuoti ir pertvarkyti medžiagą tikresniai apskaičiavimui SLA. turto ir atsakomybės stovio; sutvarkyti, sulig Pildomosios Tarybos nutarimo, papildomų apie narius žinių reikalą, išskaičiuoti, išvystyti ir prirengti planą vajui prirašyti pašalpinių draugijų ir klubų prie SLA. ir tt. Išvengimui persikartojimų aplėidžiu savo raporte visą tą ką Prez. F. J. Bagočius ir Vice Prez. J. K. Mažukna jau raportavo. S. L. A. padėtį raportuotų, kuri buvo sausio 1 d., 1938 metais.

Bendra padėtis. Šia proga turiu pasidžiaugti, kad mūsų organizacijos bendra, vidutinė padėtis yra gera. Santikiai su kuopomis ir nariais pastarąjį metų buvo pažymėtina gerai ir toli gražu ne tie, kokie reikėjo pergyventi seniau. Šiuo tarpu tarpe Centro, kuopų ir narių jau yra įsigyvenęs kur kas didesnis kooperavimas visuose reikaluose ir darbuose, o dėka išvengiamo didesnių nesusipratimų ir yra daug lengviau organizacijos eilinius darbus dirbti. Nusiskundimų, iš kuopų ir narių, kurių gana dažnai pirmiau pasitaikydavo, jau nėra. Nors pergyvename atsikartojančius sunklaikius ir daugelis mūsų narių randasi gana sunkioje būklėje, tačiau duoklių užsimokėjimas, galima sakyti, eina normaliai. Finansinių trūkumų, išėmus vieną-kitą mažesnio pobūdžio neaiškumą, pasireiškia retai. Tai dėka kuopų valdyboms, kurios gyviau ir akyliau seka savo kuopų eigą, ypač geriau priabodamos finansinius reikalus.

Bendrai sakant, šiuo laikotarpiu su kuopų valdybomis jau miela dirbti ir kas reikšmingiausia, tai praeitais metais pasireiškė sunkumai gauti tinkamų narių, kurie norėtų eiti kuopų valdybos, o ypač finansų sekretorius, pareigas, šiais metais nepasirodė. Noriu taigpi pažymėti, kad skaičius jaunuolių įeinančių į kuopų valdybas greitai ir žymiai auga. Ateity, pasitikiu, kad susidarys dar geresnė harmonija, rasis dar daugiau fraternalizmo ir tuomet, be eilinių darbų, galėsime ką didesnio pasėkmingiau veikti.

Bendras SLA. Turtas Sausio 1 d., 1938 m.

Nejudomoji nuosavybė	\$499,237.68
Mortgiciai	431,940.00
Valst. Bondsai	33,842.50
Įvairūs Bondsai	834,589.52
Inventorius (spaustuvė ir tt.)	7,619.67
Pinigai taupomose sąskaitose	8,857.92
Pinigai einamose sąskaitose	48,956.17
Administratoriaus sąskaitoje	1,500.00
Paskolos moksleiviams	7,970.00
Paskolos SLA. nariams bedarbiamis	8,975.20
Neišskolektuoti nuosimčiai, rendos ir nuosavybių vertė virš knygų	231,783.03
Viso	\$2,152,271.68
Pereitais 1936 metais buvo	2,091,388.22
Priaugo	\$60,883.46

Fondų Turto Sudėtis.		
Apraudos F.	\$1,850,953.28	
Ligoj Paš. F.	167,056.19	
Vaiškų	40,394.16	
Našlių ir Našliačių	7,196.29	
Taut. Centų	4,835.91	
Literatūros	1,135.20	
Moksleivių	2,922.73	
Jaun. Šviet.	1,145.06	
Emigrantų	564.42	
Bedarb. Pask.	15,349.12	
Lėšų	16,099.66	
Inventorius	7,619.67	
Viso	\$2,115,271.69	

Metų Įeigos.		
Apraudos Fondas	\$240,902.75	
Ligoje pašelpos	70,269.62	
Mišrusis	4,505.67	
Vaiškų	1,034.74	
Lėšų	46,650.53	
Viso	\$363,363.29	

Metų Išlaidos.		
Apraudos Fondas	\$206,654.11	
Ligoje pašelpos	61,599.00	
Mišrusis	3,509.58	
ir Albumui paskola	7,000.00	
Vaiškų	100.00	
Lėšų Fondas	43,560.08	
Viso	\$322,422.77	

Fondų Prieauglis.		
Apraudos Fondas	\$34,248.62	
Ligoje pašelpos	8,670.62	
Mišrusis	995.09	
Vaiškų	934.74	
Lėšų	3,090.45	
Visi fondai, kaip matome, turėjo pelno.		

Mėnesinė Įeigos ir Išlaidos Nuo Pereito Pildomosios Tarybos Suvažiavimo.			
		Įeigos:	
Spalis, 1936 m.	\$21,927.47	Išlaidos:	\$17,053.46
Lapkritis	25,255.15		15,473.85
Gruodis	28,374.28		14,072.50
Sausis, 1937 m.	\$25,479.31		\$22,420.76
Vasaris	25,707.98		19,891.19
Kovas	28,880.59		19,736.37
Balandis	21,564.22		26,251.59
Gegužės	24,850.08		28,063.12
Birželis	23,863.60		23,996.10
Liepos	25,687.59		25,771.33
Rugpjūtis	23,257.66		17,797.47
Rugsėjis	25,318.39		27,051.82
Spalis	22,564.50		27,745.89
Lapkritis	24,732.76		21,812.20
Gruodis	30,027.72		21,413.05
Viso	\$377,491.30		\$328,550.70

Pirmo Mortgiciaus Paskolos.		
Turime 80 mortgicijų sumoje	\$431,940.00	
Praeitą metų davėme 18 pirmo mortg. paskolų, kurių suma neša	93,500.00	
Baigėmė forklozuoti 4 nuosavybes — visos Chicagoje, jų mortgicijų	36,000.00	
Šiuo laikotarpiu forklozuojame 3 nuosavybes:		
Poškos — duota mortgicijai	\$11,000.00	
N. Salduko — duota mortgicijai	7,000.00	
Liet. Atstatymo B-vės — duota mortgicijai	35,000.00	
Viso	\$53,000.00	

Nejudomos Nuosavybės.		
Turime 23 nejudomas nuosavybes, kurių įkainuota (appraised) vertė	\$710,800.00	
Mums kainavo	499,237.68	
Bėgy metų baigėmė forklozavimą keturių nuosavybių.		
Perimtos nuosavybės mums kainavo	55,779.85	
kurių įkainuota vertė	102,200.00	
Vieną nuosavybę, Lozoraičio, Worcester, Mass. pardavėme už	\$11,000.00	
Nuosavybė mums kainavo	11,860.58	
Gavome cash ir mortgicijų	10,637.68	
Nuosolių	1,222.90	
Parduodant gauta cash	1,126.13	
Išmokėta komisio, taksų ir tt.	488.45	
Gavom cash	637.68	
Duota mortgicijai	10,000.00	

Bondsai ir Sėrai.		
Bondsų turime 60.		
Bondsų nominalė vertė (par value)	\$863,075.00	
Už bondsus mokėjome	834,589.52	
Valstybių nustatyta rinkos vertė	525,279.00	
Apskaiciuota, SLA. knygoje nešama vertė	564,492.00	
Bėgy metų tulų bondsų vertė pakilo	\$2,442.00	
Bėgy metų tulų bondsų vertė nupuolė	71,374.00	
Sėrų turime 16.		
Už tuos sėrus mokėjome	\$33,842.50	
Tų sėrų rinkos vertė	6,582.70	
Bėgy praeitų metų įsigijome 17 naujų bondsų ir vertybės popierių.		
Nominalė jų vertė	\$137,500.00	
Mokėjome	139,847.66	
Bėgy praeitų metų likvidavome 15 bondsų.		
Nominalė jų vertė	\$120,650.00	
Mokėjome	119,291.55	
Gavome	82,087.86	
Trys bondsai davė pelno	1,687.95	
Devyni bondsai davė nuostolių	38,891.64	

Bankuose Laikomi Lėšai Pinigai.		
Apraudos Fondo	\$32,258.20	
Ligoje pašelpos	63,012.44	
Mišriojo fondo	1,241.03	
Vaiškų	11,219.16	
Lėšų	16,099.66	
Viso	\$59,314.09	

Narių Stovis.		
Viso narių turime 14,503		
Jų aprauda	\$6,583,200.00	
Senuose skyriuose 13,846		
Jų aprauda	6,400,250.00	
Naujuose skyr. 206		
Jų aprauda	126,250.00	
Vaiškų 451		
Jų aprauda	56,700.00	
Pereitais metais prisirašė:		
Suagusių 548 nariai		
Vaiškų 26 nariai		
Jų aprauda	\$233,350.00	
Išsibraukė 647 nariai		
Jų aprauda	\$239,250.00	
Atgal priimta 53 nariai		
Jų aprauda	\$28,700.00	
Numirė 237 nariai		
Jų aprauda nešė	\$101,450.00	
Pomirtinių išmokėta	\$108,443.35	
Sirgo 1,243 nariai		
Jiems pašelpos priklausė	\$53,737.00	
Ligoje paš. išmokėta	\$53,261.50	

Narių Mirtingumas.		
1937	139.41%	
1936	119.73%	
1935	120.81%	
1934	142.51%	
1933	125.61%	

Valstijoms Raportai.		
Praeitų metų valstijoms raportai pabaigti ir išsiuntinti laiku. Rengiant tuos raportus, didesnę aktuariinio darbo dalį atlikau pačiame Centre. Tuo budu sutapiau nemaža lėšų ir galėjau teigiamai baigti Pildomosios Tarybos, man pavestą, SLA. stovio perskaiciavimą.		
Sietmet mūsų organizacijos "solvency", išteklus siekia 135.93%. Tas reiškia, kad dabar turime \$382,769.35 atsakomybės išgalų pertekliaus.		
Pasiekimas tokio aukšto "solvency", arba atsakomybės išgalų yra paseka mūsų sveiko augimo ir to, kad jau nuo 1933 metų, pavesdus Pildomajai Tarybai, perskaiciuotu ir pertvarkau SLA. turto ir narių sugrupavimą. Šio perskaiciavimo pasekos yra pilnai patikrintos SLA. aktuario ir taigpi patikrintos ir priimtos įvairių valstijų apraudos departentų. Kad vaizdžiau nušviestus perskaiciavimo ir pertvarkymo pasekas, čia paduodu mūsų "solvency" bėgy pastarųjų penkių metų:		

Metai: "Solvency" nuoš.		
1933 m.	101.58%	Perteklius išreiktas pinigais: \$42,428.00
1934 m.	108.34%	120,419.00
1935 m.	110.93%	138,360.00
1936 m.	145.51%	461,675.00
1937 m.	135.93%	382,769.35

Pereitų metų atsakomybė, "solvency" buvo kiek mažesnė už 1936 metus, todėl, kad tuo laikotarpiu likvidavome keliolika silpnų bondus su nuostoliais ir todėl, kad nekurie bondsai, kaip jau raportavau, žymiai nukrito našamoje vertėje.

Šis turto perskaiciavimas ir pertvarkymas suteikė SLA. pertekliaus kreditą sumoje virš \$400,000.00 ir tas perteklius dabar mums duoda galimybių likviduoti mūsų silpnus investimentus — kas ir daroma, kaip matysite iš Investmentų Komisijos raportų.

Aktuario Pasamdymas.

Numerus SLA. ilgai tarnavusias aktuariui, p. Gould, praeitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas igaliojo mane surasti ir pasamdyti kitą atatinimą aktuarą arba aktuarinę įstaigą. Einant tuo igaliojimu pasamdžiau Woodward & Fondiller, Inc., aktuarinę įstaigą, kuri mums dabar tarnauja kaip mūsų oficialis aktuaras.

Namų Priežiūra.

SLA. dabar turi 23 namus, septyni namai, turinti 29 nuomininkus yra pavesti mano žiniai, o likusieji, Chicagoje esami, 16 namų SLA. Izdininko, K. P. Gugio žiniai. Apart finansinių raportų, kurie raportuoti, dar prisėina pranešti apie padėtį sekamų nuosavybių:

Atlantic City Namas.

Mano priežiūrimam name, kuris randasi Atlantic City ir stovi visai pavanden, ištikus didesniais lietuvi ir audroms pradėjo smarkiai veržtis per sienas vanduo sudarant nemažos žalos netik sienoms, bet taigpi ir nuomininkų rakandams. Tuo tikslu buvau nulykęs nuosavybę apžiūrėti, kur paaiškėjo, kad būtinai reikia taip aptaisyti langus, kad sustabdyti vandens veržimasis. Suradau kontraktorių, kuris sutiko darbą atlikti už \$350.00, bet apsiūrėjęs atsakė darbą garantuoti. Prisiėjo ieškoti kito kontraktoriaus, kuris sutiko tą patį darbą atlikti už \$180.00.

Namas pataisytas, bet veržimasis vandens per sienas dar vis kiek reiškiasi ir prisėis namą plačiaus taisyti, kad šlapiavimą visiškai sulaukius.

Namo priežiūrinimo agentura, The Lighthouse Real Estate, Inc., pardavė savo įstaigą mums apie tai nepranešant ir neatsiskaitant iš surinkto nuomų. Prisiėjo vėl nuvykti, kad priklausomas pinigus išskolektuoti ir surasti kitą tinkamą, namo priežiūrinimui įstaigą.

Thompsonville, Conn., Namas.

Thompsonville esamam SLA. namui taigpi reikalingi šioki-toki pataisymai. Šiuo reikalu į Thompsonville buvau nulykęs birželio 5, 1937. Apžiūrėjęs, suradau, kad apart smulkesnių pataisymų, kaip stogo ir tt., gali prisėiti daryti stambesnį aptaisymą namo pamato. Keleiose vietose pradėjo sunktis vanduo per sklepo sienas. Šią padėtį sekame ir jeigu vandens sunkimasis nesustos,

tai prisėis daryti tinkamus pamato aptaisymus. Ren-daunkinkė, O'Brien, kuri tame name laiko vaistinę, reikalauja iškirkti naują langą vienoje sienoje. Kadangi lango kirtimas gali sudaryti nemaža išlaidų, tai tuo tarpu nieko nedaryta.

SLA. Centro Namas.

Iki pastarųjų laikų SLA. Centro namas neturėjo centralinio apšildymo ir raštines kambariai, spaustuvė bei du esami gyvenami būtai buvo apšildomi gazu ir anglimis. Raštines bei spaustuvėje tai sudarydavo labai nepatogias aplinkybes dirbti šalčiams užėjus, o gyvenamus būtus buvo nelengva išnuomoti. Pildomajai Tarybai nutarus, dabar SLA. Centro name įvesta garinis-centralinis apšildymas, kuris suteikia moderniškus patogumus kaip raštinėje ir spaustuvėje dirbantiems darbininkams, taip ir gyventojams, kurie ir didesnes nuomas moka.

Waterbury, Conn., Namas.

Waterbury, Conn., SLA. namas, kuris Susivienijimui forklozavus buvo jau gana apleistas, pastaruoju laiku tiek pablogėjo, kad jau nebuvo galima gauti reikiamos apraudos. Kad tą namą pataisius bent tiek, kad būtų galima gauti apraudą — Pildomajai Tarybai nutarė jį taisyti. Tam tikslui išrinkta komisija, paskirtas priežiūrėtojas ir pasamdytas kontraktoriaus ir namas jau taisomas.

Brooklyn, N. Y., Namas.

Po išseimamo, plataus ištirimo ir apsarvavimo daugelio įvairiausių planų, pasiūlymų (bids) apskaičiavimų (estimates) ir tt., buvusio "Vienybės" namo taisyimo komisija, kurion įeina Prez. F. J. Bagočius, Kontr. Kom. narys S. Cibulskas ir M. J. Vinikas, ir kuriai Pildomajai Tarybai pavedė savo įvairiais tarimais namą atremontuoti ir jame įtaisyti sveitainę, darbą pradėjo gegužės 15 d., 1937 m. Pradėtas namo remontas iš esmės baigtas apie spalio 1 d., 1937 m. Naujai atremontuotos namo dalys yra išnuomotos ir atneša atatinamą nuomą. Platesni raportai apie namų pataisymus bus išduoti atskirai tam tikslui išrinktų SLA. komisijų.

SLA. Pild. Tarybos Nominacijos.

SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos įvyko lapkričio ir gruodžio mėnesiuose, 1937 m. Prirengta ir laiku išsiuntinėta visoms kuopoms reikalinga nominacijoms literatūra. Nominacijos praėjo gana ramiai ir rimtai: Centras negavo nė vieno nusiskundimo, kad bent kurioje kuopoje laike nominacijų būtų įvykęs koks nesusipratimas. Tik suskaičius balsus, keletas kuopų pavėlavo nominacijų pasekas prisieuti ir todėl jų balsai nepriskaičiuoti.

Balsų suskaičiuoti komisijon, pasitarus su Prez. F. J. Bagočium, paskirti šie nariai: S. Cibulskas, A. B. Strimaitis ir J. Herman.

Pilnas nominacijų raportas tilpo "Tėvynės" No. 3, sausio 21 d., 1938 m.

Pild. Tarybos Rinkimai.

SLA. Pildomosios Tarybos rinkimų balotai sudaryti, pagaminta visa rinkimams literatūra ir vasario 24 d., 1938 m., išsiuntinėta visoms SLA. kuopoms. Rinkimai oficialiai paskelbti "Tėvynės" No. 7, vasario 18, 1938.

Kandidatai į Pildomąją Tarybą yra apsiėmę sekami nariai:

- 1 — Prezidento urėdui: F. J. Bagočius, So. Boston, Mass., nominacijoje gavęs 3,401 balsų; W. F. Loukaitis, Baltimore, Md., gavęs 1,878 balsus; Kl. Jurgelionis, Chicago, Ill., gavęs 33 balsus
- 2 — Vice Prezidento urėdui: J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa., gavęs 3,290 balsų; V. Bukšnaitis, Richmond Hill, N. Y., gavęs 1,802 balsus.
- 3 — Sekretoriaus urėdui: M. J. Vinikas, New York, N. Y., gavęs 3,684 balsus; J. Miliauskas, McKees Rocks, Pa., gavęs 1,054 balsus ir J. Andziulaitis-Ansell, New York, N. Y., gavęs 65 balsus.
- 4 — Izdininko urėdui: K. P. Gugis, Chicago, Ill., gavęs 3,260 balsų; A. S. Trečiokas, Newark, N. J., gavęs 1,711 balsų ir B. Simokaitis, Chicago, Ill., gavęs 2 balsus.
- 5-6 — Izdo Globėjų urėdui: S. Mockus, So. Boston, Mass., gavęs 3,581 balsų; E. Mikuziūtė, Chicago, Ill., gavusi 3,191 balsų; V. A. Kerševičius, Scranton, Pa., gavęs 1,767 balsus; J. Marcinkevičius-Martin, Kenosha, Wis., gavęs 720 balsų; J. K. Urbonas, Sherrandoah, Pa., gavęs 72 balsus ir M. P. Sponis, Minersville, Pa., gavęs 66 balsus.

7 — Daktaro-Kvotėjo urėdui: Dr. J. S. Staneslow, Waterbury, Conn., gavęs 3,073 balsus; Dr. S. Biežis, Chicago, Ill., gavęs 1,719 balsų ir Dr. S. W. Stanulionis, Sherrandoah, Pa., gavęs 148 balsus.

Seimo Vieta ir Diena.

S.L.A. REIKALAI

SLA. Kuopų Darbuotė

Waterbury, Conn.

Iš SLA. 11 Kp. Susirinkimo.

SLA. 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko kovo 3 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. St. Vokietaitis. Protokolų sekr. p-lė Kot. Radauskaitė perskaitė protokolą praėjo susirinkimo, kuris tapo priimtas. Finansų sekr. p-lė Helena Tareilūtė pranešė, kad jau yra atėję iš Centro Pildomosios Tarybos rinkimų laiškas ir balotai, palikta sekančiam susirinkimui, kuris bus šaukiamas atvirutėmis.

Vakarinės mokyklos komisijos narys, adv. K. Lukošius pranešė, kad jau vakarinės mokyklos užsadarė. Taipgi adv. Lukošius sakė, kad jis kelis mokinius egzaminavęs ir patyręs juos puikiai pramokusius lietuvių kalbos ir rašybos, buvo patenkintas pasiektais daviniais. Pas mus mokytojavo p. Aleks. Blazys iš Bristol, Conn. Jis yra jaunas vaikas, lankęs Lietuvoje Vytauto Didį. Universitetą.

Toliaus adv. K. Lukošius pranešė, kad bus įsteigti mokytojų kursai ir pažymėjo, kad surašė jau turį panelę Frances Mazulaitičiū, kuri šiemet baigs State Teachers College. Mat norima prirengti mokytojų kadra, kad su sekančiais mokslo metais galėtų visoms lietuvių kalbos mokykloms suteikti kvalifikuotus mokytojus.

Iš knygnų komisijos pirm. S. Vokietaitis atsiskakė, jo vieton liko išrinkta ponja Krist. Stanislavaitienė, mūsų Dr. Kvočtė žmona. Dešrų baltaus raportas paliktas sekančiam susirinkimui.

Toliaus nutarta parašyti padėkos laiškus lietuvių Pileičių Politiskam Klubui už veltui duotą svetainę vakarinės mokyklos naudai.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks balandžio 7 d., 7:30 val. vakare, 103 Green St. Malonėkite visi nariai atsilankyti nors kartą, nes bus labai svarbus susirinkimas, bus Pildomosios Tarybos rinkimas.

Petras Motiečius — koresp.

Chicago, Ill.

SLA. 226 Kuopos Seimui Įnešimai.

Kovo 2 d. įvyko SLA. 226 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris pasižymėjo nepaprastu skaitliumi narių, rimtu apkalbėjimu Seimui pasiūlymų ir pagaliau programą. Atlikus paprastus formalumus, Seimui įnešimų komisija rekomendavo sekamus pasiūlymus:

Pirmas, kad Pildomoji Taryba nusamdytų manadžerį vedimui SLA. biznio, vietoj iki šiol renkamose sekretoriaus. Šitas pasiūlymas buvo puseitai apkalbėtas. Apart manadžeriaus paprastų pareigų, jis turėtų stengtis gauti kuodaugiau apgarnisimų "Tėvynėi". Patėmijus, kad manadžeris neatlieka savo užduotis tinkamai, Pildomoji Taryba gali jį pašalinti ir paimti kitą jo vieton. Nariai, kalbėdami prieš sumanytą, stengėsi prirodyti, kad tarpe samdyto manadžeriaus ir rinkto sekretoriaus nėra skirtumo. Tačiau šis pasiūlymas, dauguma balsų, liko nepriimtas.

Antras, kad Pildomoji Taryba nusamdytų "Tėvynės" redaktorių. Šiame klausime diskutijos buvo beveik panašios, kaip ir pirmam. Didžiuma balsų priimtas.

Trečias, kad panaikinti konstitucijoj paragrafą, kuris reikalauja nuo norinčių įstoti į Susivienijimą gimimo sertifikato, nes jis padaro daug kėblumo, o mažai naudos. Didžiuma balsų priimtas.

Ktevirtas, kad nauji nariai, kurie neturi virš 27 metų, būtų ty priimami be įstojimo mokėsių, o tik užsimokėtų mėnesines duokles ir už tris mėnesius iš anksto. Didžiuma balsų priimtas.

Dabar tarpe narių kilo didelis entuziazmas ir visi klausinėja, kada vėl rengsime tokį puikų balotų. Mat, yra pasitaikę matyti, kad kai kurių kuopų parengimose dalyvauja tik keli dešėtkai publikos, o pas mus — keli šimtai. Tas, žinoma, sukėlė ūpą dėl parengimų. Dabar, vardan komisijos ir valdybos, tariu nuosirdų ačiū visiems, kurie tik bent kokiu būdu prisidėjo prie šio šaunaus parengimo.

JAUNUOLIŲ REIKALAI.

P-lė Florence Aleknaite.

Dabar dar prie progos nenoriu nei savo jaunimo skyriaus praleisti nepaminėjęs ir netaręs jiems ačiū už jų sunkų ir gausų pasidarbavimą prie šio parengimo. Jaunuoliai nevien kad par-davinėje tikėtus išanksto, bet ir pačiame vakare daug pasidarbavo užimdami atsakomingas vietas ir dirbo iki viskas buvo užbaigta. Galima sakyti, kad Ceraukų, Aponaičių, Gedgaudų, Krakauskų, Aleknų ir dar kelių visi šeimynos nariai prisidėjo prie šio vakaro darbo. Jeigu kurių nepatėmijau — prašau atleisti. Taigi jiems visiems priklauso daug kreditas.

Prie progos dar noriu priminti, kad jaunuolių skyriaus pirminke yra dar jauna mokyklą lankanti mergaitė, Florence Alekna. Ji pradėjo tarpe savųjų pasirodyti dar mažą mergaitę būdama. Ji deklamuoja, dainuoja, ir vaidinimuose dalyvauja. Taipgi galima sakyti, kad gal neilgai trukus liks ir gera smuikininkė. Ji yra Susivienijimo seno ir gero veikėjo, Jono Alekno, duklė. Taigi mums yra garbė prie savęs turėti tokių gabių jaunuolių. Jonas Jarus.

Detroit, Mich.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Kovo 6 d. įvyko SLA. 352 kuopos mėnesinis susirinkimas. Pirmą kuopos valdybą, pasirodė, kad neatilankė vienas išdo globėjas. Skaitytas pereinoto susirinkimo protokolai ir priimtas. Priimtas vienas naujas aplikantas į jaunuolių skyrį Edvardas Kebaitis, 12 metų. Tai yra tas pats jaunuolis, kuris laimėjo dovaną už geriausiai parašytą straipsnį apie SLA. kuopos metiniame parengime, gruodžio 12, 1937 m.

Persikėlė iš 364 kuopos į 352 kuopą šie nariai: Mirga Motulaitė, S. C. Davuan, M. Šimanskaitė (Smailienė) ir Vytautas Smailis, nes SLA. 364 jaunuolių kuopa likosi likviduota. Kadangi jaunuolių kuopa pergyveno arti 10 metų ir protarpiais neblogiausiai stovėjo, narių turėjo apie 30, tai šį žodžių rašytojui likvidavimo priežastis nežinoma, bet spėjama, kad bus nedarbo priežastis, nes daugybė vietos gyventojų nedirba jau kelintas mėnesius.

SLA. trijų kuopų suvienyti komisijos nariai pranešė, kad suvienijimas likviduotas, nes 21 kuopos nevisi nariai pritarė vienyti, o 200 kuopai neparanku vienyti ir važiuoti į susirinkimus iš rytinės dalies miesto į vakarinę dalį, kas ima apie vieną valandą laiko.

Pramogų komisijos narys, J. Ambrose, pranešė, kad kuopos metiniam priimti daržas Beech Nut yra paimtas rugsėjo 5 d. (Labor Day).

Ligoniai pasveikė yra šie: A. Strumpickas, pašelpos nutarta apmokėti \$36.00 ir O. Bielienei \$13.00. Dar serga A. Brazinskiene, J. Barauskas ir M. Lelesienė.

SEKANČIAME KUOPOS SUSIRINKIME

SEKANČIAME KUOPOS SUSIRINKIME įvyks rinkimai SLA. Pildomosios Tarybos. Nariams bus pranešta atvirutėmis, bet kiek esu patyręs, tai mūsų kuopos nariai labai nekreipia domės į balsavimus, nors visada būna apie tai pranešama. Tai yra nepatėsinamas apsilėidimas, kuomet kuopoje yra daugiau 200 narių, o tokiuose svarbesniuose susirinkimuose dalyvauja tik apie 70 narių. Tai negerai ir negarbinga. Todėl nors šį kartą pasistengkite atsilankyti ir dalyvauti balsavimuose.

J. Overaitis, SLA. 352 kp. koresp.

Chicago, Ill. (BURNSIDE)

Iš SLA. 63 Kuopos Darbuotės.

Kovo 4 d., 1938 m., įvyko S. L. A. 63 kuopos mėnesinis susirinkimas, į kurį nemažais skaičiais narių atsilankė. Nepribuvus finansų sekretoriui, P. Pivorunui, jo vietą užėmė protokolų raštininkas, drg. Laurutėnas, o užrašų raštininku, šiam susirinkimui, buvo paskirta J. Rasmor.

Baltaus komisija pranešė, kad iš įvykusio vasario 20 d., 1938 m., parengimo pelno liko apie \$40.00. Cia nebus pro šalį pasakyti, kad paskutinius du sekmin gaus parengimus surengė mūsų kuopos darbščios moterys. Mes visi nariai ir narės turime atiduoti mūsų kuopos darbščios baltaus komisijos narėms didžiausią pagarbą. Be to, esame įsitikinę, kad jos ir ateityje taip nenulstančiai savo rimtą ir organizacijai naudingą darbą dirbs.

Susirinkime buvo pakeltas klausimas parėmimui Pirmyn Choro kelionės į Lietuvą. Kadangi choro nariai, kurie rengiasi į šią ekskursiją Lietuvon, didžiama susidėda iš čia gimusių ir augusių jaunuolių, tai SLA. 63 kuopa mielai noru sutiko šiam svarbiam reikalui paaukoti 10 dolerių.

Nors tik keletą balių turėjome, bet nariai visi pilni energijos, tai šiame susirinkime buvo nutarta ir išrinkta komisija dalei surengimo pikniko. Visi laukisime šio pikniko.

Roselando Namu Bendrovės atstovas pranešė, kad Namu Bendrovė rengia išvažiavimą su dovanomis. Išvažiavimas įvyks rugpiučio 14 d., 1938 m., Rossi's Grove. Kadangi mūsų kuopa turi šerų šioj bendrovėj, tai nariai yra prašomi platinti dovanų serijas ir pagalbėti Roselando Namu Bendrovei atsistoti ant tvirtesnių kojų.

Ateinantis kuopos susirinkimas yra labai svarbus ir kiekvieno SLA. 63 kuopos nario užduotis atsilankyti į šį susirinkimą, nes jame bus renkama Pildomoji Taryba. Tad būkime visi ir visos balandžio 7 d., kaip 7:30 val. vakare, Tuley Park Svet. ir atlikime šį svarbų susirinkimą tinkamai.

J. Rasmor, SLA. 63 kp. koresp.

Bristol, Conn.

SLA. 356 Jaunuolių Kuopos Susirinkimas.

Šių metų kovo 5 d. įvyko eilinis SLA. 356 jaunuolių kuopos susirinkimas. Nors tai buvo eilinis susirinkimas, bet nariai susirinko beveik visi, nes iš anksto buvo susitarta po susirinkimą turėti "card party". Tačiau ir tai gal nebuvo svarbiausioji priežastis tokio gausaus susirinkimo, nes tarpe narių matėsi daug svečių, kurie kartu su kuopos nariais paslaptinai šypsojosi. Dviem kuopos nariams buvo ruošama 21 metų "birthday surprise party", tai buvo viso paslaptinumo priežastimi.

"Surprise party" buvo suruosta Jonui Brazinskiui ir Jonui Čaplikiui kartu ir abiems žinant apie tai ir nežinant, nes drg. Jonui Brazinskiui buvo sakoma, kad rengiama "party" drg. Čaplikiui Jonui, o Čaplikiui Jonui buvo žinoma, kad "party" rengiama Brazinskiui Jonui. Tokiu būdu jiems buvo duota proga dalyvauti "šamoksle" prieš save.

Kada juos pradėjo visi sveikinti buvo gardaus juoko iš jų susimo. Vyriausi kaltininkai to "šamokso" buvo jaunuolių kuopos narė p. Nellie Rogers ir iš senųjų kuopos pp. Marcinkeviciene ir p. Brazinskiene, kurios pasirūpino užkandžiais ir gėrimais. Buvo ir šokių ir tokių "prakalbų", kurias jaunuoliai lietuviškai pasakė. Labai malonu pažymėti, kad čion gimė ir augę lietuvių kilmės jaunuoliai vis dažniau savo tarpe pradeda vartoti lietuvių kalbą ir tuo būdu nenutolsta nuo lietuviškų organizacijų.

Koresp. P. Greičaitis.

Rockford, Ill.

Iš SLA. 77 Kp. Susirinkimo.

SLA. 77 kuopos susirinkimas įvyko kovo 6 d. Į šį susirinkimą nepribuvo pirmininkas ir organizatorius, tad susirinkimą atidarė ir vedė vice pirm. A. Savickas ir viskas ejo sklandžiai.

Smagu pranešti, kad sirgusios narės, Marė Petrauskienė, Salina Kisieliene pasveiko ir atsimaldavo, o naujų ligonių nėra.

Svarbiausios šios dienos diskusijos buvo, kad mūsų kuopa jau per kokį laiką negauna naujų narių, o ypatingai jaunimo ir turim ką nors daryti, kad padidint mūsų kuopą. Buvo išreikšta įvairių nuomonių, kad gaut narių, o kad gaut jaunimo ir jį palaikyt, tai būtina turim sutvert sporto skyrį, nes kitaip bus sunku jį palaikyt. Kuopa trumpoje ateityje pasistengs ką nors daryt, kad pritraukt jaunimą, kad tik ta nelaboji depresija praieitų. Šiuo tarpu išties sunku ką nors veikti, kuomet tiek daug mūsų narių nedirba jau kelintas mėnuo.

SLA. 77 Kp. Korespondentas.

Grand Rapids, Mich.

Iš SLA. 42 Kp. Susirinkimo.

Susirinkimas įvyko kovo 6 d. Sv. Jurgio draugijos salėj. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkė M. Bernotienė. Atlikus kitus reikalus skaityta laiškas nuo SLA. Sekretoriaus Dr. M. J. V. niko.

Perskaityti ir priimti keli S. L. A. Seimui įnešimai. Kalbėta apie vasaros veikimą. Šis susirinkimas buvo labai gyvas, daug narių ėmė balsą apkalbėjime įvairių reikalų. Tas pagirtina ir naudinga patiems nariams ir SLA.

Sekančiame kuopos susirinkime bus renkama SLA. Pildomoji Taryba, bus apkalbėta apie siuntimą delegatų į SLA. Seimą, taipgi yra ir daugiau svarbių reikalų. Nariai bus kviečiami atvirutėmis. Jeigu kurie negautų atvirutės, tegul laiko šį pranešimą oficiališkai pakvietimu. Visi nariai turi pribiti ir balsuoti už tuos asmenis į SLA. Pildomoji Taryba, kurių jie nori, kad būtų išrinkti, kad nereikėtų daryt užmetimus, jog tas ar tas SLA. Pildomosios Tarybos narys jiems nepatinka. Kurie nariai ne pribus į sekantį kuopos susirinkimą, gali būt nubausti. Suiirinkimas įvyks paprastu laiku, pripuola balandžio 3 d.

Po kuopos susirinkimo, buvo pakeltas klausimas apie atgaivinimą Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus. Po prof. M. Biržiškos atsilankymui buvo suorganizuotas Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrį, bet paskutiniu laiku neveikė. A. J. Bernotas paaiškino apie Vilniaus krašto lietuvių persekiojimą, tas sukėlė pas žmones, persekiojamiems mūsų broliams ir sesutėms vilniečiams užuojautą. Gražus burelis žmonių padavė savo pavardes. Yra laikina valdyba, bus suauktas susirinkimas ir išrinkta pastovi valdyba.

SLA. nariai ir visi lietuviai maloniai kviečiami prisirašyti prie šio skyriaus. Organizokimės, kelkime lietuvių sąmonę Vilniaus krašto atvadavimo reikale. Teikime finansinę paramą. Man rodos, jei visi lietuviai žinotų kap yra persekiojami Vilniaus krašto lietuviai, tai daug ir su pasiūlymu veikty del atvadavimo Vilniaus krašto. Tiesiog begėdiškai persekiojami Vilniaus krašto lietuviai.

P. Greičaitis.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios Knygos:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes items like 'Amerika - Informacijos apie', 'Apdranda ir Pašalpa', 'Daktaras iš Prievarotos', etc.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes items like 'Aisopo Pasakos', 'Aras, Kuartetas', 'Susiprato (Tragi-Komedija)', etc.

MIKO PETRAUSKO

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekancios kompozicijos del solo, duetu, kvartetu, chorų, etc. Eglė (žalčių Karalienė) 10.00

ANTANO BACIULIO

Table with 2 columns: Title and Price. Includes items like 'Oi, Dainos (solo arba duetui)', 'Piemenėlis (Duetas)', 'Lietuva (solo balsui, smuikui ir pianui)', etc.

Reikalaujami augščiau minėtų knygų, rašykite sekanciai:

Lithuanian Alliance of America 307 West 30-th Street New York, N. Y.

Dorchester, Mass.
Saunus SLA. Jaunuolių Parengimas.

Dorchesterio jaunuolių S. L. A. 330 kuopa rengia "Whist Party" šeštadienijje, kovo (March) 19 d., 1938 m., Emery Hall, 1436 Worcester Ave., prie Fields Corner. Maloniai kviečiame visus Dorchesterio ir apylinkės SLA. kuopų narius atsilankyti į mūsų parengiamą ir pridurti mums daugiau energijos veikti tarpe lietuvių. Mes vieni be jūsų paremos negalėsime įvykdyti gyvenimam mūsų užmąnytus darbus.

Padėkite jms mums eiti jūsų pramintais takais — mes būsimės dėkingi jums visuomet. Su jūsų visų pagalba mes pasirūpime darbuotis SLA. ir visuomenės labui. Nepamirškite mūsų parengimo.
A. J. Šiauris.

Terryville, Conn.

SLA. 325 Kp. Narių Dėmesiu.
Kovo 4 d. įvykusiame SLA. 325 kuopos susirinkime nutarta pranešti per "Tėvynę" visų šios kuopos narių žinią, kad kiekvienas narys privalo būtinai atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą, kuris įvyks balandžio 1 d., priprastu laiku ir priprastoje vietoje. Šiame susirinkime bus S. L. A. Pildomosios Tarybos rinkimų balsavimas ir todėl kiekvienas narys privalo atsilankyti. Kurie nariai nepribus į susirinkimą, turės užsimokėti 25 centus baudmės.

Taigi pareiga visų narių lankytis į susirinkimus ir užsimokėti užvilkto duokles, kad ne liktumet suspenduoti. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite savo draugus ir pažįstamus prisirasyti prie SLA. 325 kuopos.

Taipgi noriu pranešti visų S. L. A. 325 kuopos narių žinią, kad sekretorius S. Čaplikas atsiskaitė vaikščioti po narių namus ir kolektuoti duokles į organizaciją. Todėl dabar nariai turi patys rūpintis, kad jų duoklės būtų laiku užmokėtos ir tas patogiau, siar galima atlikti tik kuopos susirinkimuose. Kurie nariai neišgali duokles užsimokėti, tai vistik ateikite į susirinkimus ir praneškite kuopos valdybai apie tai, tokiu atveju susirinkimas apskaita reikalą ir gal suras būdus nariams pagelbėti pasilikti gerame stovyje organizacijoje. K. Mickevičius — org.

SLA. NARIŲ TRIBŪNA

"Tėvynės" Išvaizda ir Turinys

Naujajai pertvarkyta ir naujoms raidėms "Tėvynė" atrodo puikiai ir jos spauda skaitymui aiškėn.

Liečiant "Tėvynės" turinį, jis yra tokis, kokių kultūriškai lietuvių laikraščio turinys ir privalo būti. Esu SLA. nariu jau 25 metai ir skaitydamas "Tėvynę" jaučiu, kad ji dvasiniai žengia pirmyn su visa mūsų tauta.

Ponui S. E. Vitaičiui redaguojant, "Tėvynė" visados buvo gnyvas ir gerai literatiškai tvarkomas laikraštis. Jeigu tūlimas prieš Lietuvą neigiamai nusistatę asmenims netinka "Tėvynėje" išspausdintas koks Lietuvos vaizdas, arba žinių apie Lietuvą teikiantis raštas, tai tas tik parodo jų ištautėjimą ir nuo mūsų kultūriškos tautos atsilikimą. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje tik ir išaugo į milžiną todėl, kad buvo nevien pašalpinė, bet kartu ir tautiniai kultūrinė lietuvių organizacija. O mes, tos organizacijos nariai, privalome būti gerai apie Lietuvą nusimananti ir su ja kultūriškai bičiulijanti žmonės, jeigu norime ir toliau tvirtai SLA. palaikyti ir perduoti šios kultūrinės mūsų organizacijos darbą jaunajai kartai tęsti.

Jaunieji amerikiečiai lietuviatiškes mūsų tik toki kultūros darbu, kuris bus artimai susijęs su jų tėvais ateiviais, kaip lietuvių, ir jeigu tas darbas turės kultūros ryšį su senąja tėvyne Lietuva ir su jų naująja tėvyne Amerika. Todėl juo lietuviškesnis bus mūsų Susiv. Lietuvių Amerikoje, juo jis bus tvirtesnis dabar ir ateityje.

J. Kripečis, SLA. 352 kp. narys.

"Keleivio" Apžvalgininko Išsišokimas

"Keleivio" kovo 2 d. laidoje įdėjo labai neapgalvotą pastabą "Tėvynės" redaktoriaus p. Vitaičio adresu. Kam, girdi, paskutiniai keli "Tėvynės" numeriai išėjo su SLA. ir abelna lietuvių veikėjų atvaizdais, kuriuos "Keleivio" apžvalgininkas visus be jokios išimties apkrištijo "fašistu" vardu.

Žinoma, į toki "Keleivio" nachališkumą rimtos domės kreipti nevertėtų, jei jis nesitautų SLA. narių ir Pildomosios Tarybos pagelbos savo užgaidoms įkūnyti SLA. organo redagavime. Manau vargiai rasis tokis bešališkas ir teisybę mylintis SLA. narys ir "Tėvynės" skaitytojas, kuris nesipiktintų tokiu "Keleivio" redaktoriaus akiplėšiškumu.

Neabejojau, kad p. Michelsonui svarbu štai kas: jis nori, kad "Tėvynės" redaktoriaus p.

Didingas Petrausko Muzikos Koncertas

Baltimore, Md. — Sekmadienijje, kovo 6 d., popietų, Lietuvių Svetainėje, Baltimorės Lietuvių Dainos Draugija surengė Miko Petrausko dainų ir muzikos koncertą. Programą pildė vietiniai pasivymėję dainininkai ir dainininkės ir visas Dainos Choras, kurį vedė ponija Lelija Bakerckienė. Tai buvo didingas ir įspūdingas koncertas.

Publiškai susirinkus, Dainos Choras poromis įžengė į svetainę ir ėjo scenon. Pirmą choristų ėjo dabartinė Dainos mokytoja, ponija Bakerckienė, nešdama gražų gyvų gėlių vainiką. Uždanga paklio. Scenoje palmas ir žiburiai. Dešinėje scenos didelės Miko Petrausko paveikslas ant paauskuoto pastato, ant specialės palaišos. Paveikslas specialiai apšviestas. Choristai sveina scenon.

Adv. Nadas Kastenis veda programą. Jis vaizdžiai apibūdina Petrausko kilmę ir mižiniškus meno darbus. Paskui Rasteniens priduria: "Dar tik keli metai kaip Mikas Petrauskas su mumis Baltimore'je kartu buvo, šio je pačioje scenoje statė savo "Birute", "Užburta Kunigaikštė", "Sventąją Naktį" ir patiekė eilę turiningų koncertų. Mikas Petrauskas apipynė mumis dainų ir muzikos vainikais. Už tai dabar Dainos Draugija, įvertindama jį didingus darbus, supynė jam nors gyvų gėlių vainiką, kurį dabar prie mūsų mylimo kompozitoriaus paveikslą padėš Dainos vedėja, ponija Bakerckienė". Ponia Bakerckienė pasirodė scenoje su vainiku ir jį padėjo prie Petrausko paveikslu. Scena buvo elektrizuojanti, įspūdinga.

Toliaus sekė programos sekančioje tvarkoje: Kur Namas Mūs, Motuš, Motuš, Kam Šėrai Zirgelį, Saulelė Raudona, Dainos Choras.

Operos Birutės "Preliudija", Piano solo, Lelija Bakerckienė.

Po Tamsiai Naktelei (Iš "Birutės") Matas Rutkus, basas ir merginos.

Kaitink Šviesi Saulute, Julė Rasteniens.

Ilgū, Ilgū Man Ant Svieto, Birutė (Ant krašto marių Palangos miestelis) Elena Leonavičienė ir Marijona Jurkskaitė.

Milashirdystė, Gerkim broliai uliavokim, Klementas Andreikus ir Matas Rutkus.

Kur tas Šaltinėlis, Sių Nakcely, Leonora Stankevičienė ir Ona Lukaševičienė.

jūsų reikalas diktuoti kaip SLA. organas "Tėvynė" turi būti vedamas. Mūsų Susivien. buvo ir turi pasilikti Amerikos lietuvių tautinė organizacija. Tai pagrindas Susivienijimo išsilaiikymo ir mūsų jaunųjų tikslas. Senesnioji karta įsteigė Susivienijimą ir jį išauklėjo jauniems. Mes tą garbingą darbą galėsim tęsti tolyn tik tautiškomu pagrindu pasirėmę, kaip Lietuvos mylėtojai. Jaunajai kartai brangu ir miela tik tas, kas lietuviška ir tautiška Amerikos lietuvių išieivijos gyvenime. Svetimams dievams jaunimas netarunas. Jaunimas nenukrypęs nuo Amerikos idealų ir kiek pajęgs, tiek darbuosis lietuviškuose darbuose.

Gali sau p. Michelsonas skelbti nonsensus, kad šimtas vokiškų karvių išbados Lietuvos kariuomene, bet jis neturi teisės kišti savo nosį į SLA. reikalus. Bet mes žinome, kad jei Lietuvių kariuomenė surudijusiais ginklais iškovojo ir apgnė Lietuvos, nepriklausomybę, tai dabar budėdama jos sąryboje apsigins netik nuo vokiškų karvių, bet ir nuo jų skerdžiaus p. Michelsono. Visi geros valios lietuviai vieningai darban ir nepaisykime ką plepa vokiškų karvių skerdžiai.

J. Medonis, SLA. 4-to apskr. vice pirm.

Dainiaus Testamentas, iš "Firmos Gegužės", Klementas Andreikus.

- Dobilai, Gaudžia Trimitali, Vyrų Choras. Maniakinių Sokis, iš "Velnias Išradėjas", Piano solo, Lelija Bakerckienė. Jaunosios Arija, iš "Vestuvės", Julė Rasteniens. Geismai ir Svajonės, Rudens Melodija, Moterų Choras. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, Klementas Andreikus. Kur Lietuviai Susirinkę, iš "Vaikas ar Mergaitė", Ragutis, iš "Eglės", Aras, Visas Choras. Neverkit Pas Kapą, Klementas Andreikus ir Choras.

Koncertas buvo ne gėdulin-goj, bet rimtoji, vieno kompozitoriaus muzikos, formoj. Programas buvo gerai išpildytas. Kaip choras taip ir visi dalyviai labai gražiai visas koncerto dalis pildė. Adv. Rasteniui paaiškinant kiekvieną dainą ir laikotarpi bei prasmę kompozicijos, susirinkusiuose teko išgirsti daug įspūdingų momentų iš Petrausko gyvenimo ir darbų. Publika, programa ir paaiškinimų rimtai ir atidžiai klausėsi. Kai uždanga paklio ir publika pamatė gražų Miko Petrausko paveikslą tarpe palmų, kai vainikas buvo padėtas prie paveikslu; Julie Rastenienei dainuojant "Jaunosios Arija"; Kl. Andreiui dainuojant "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", ir užbaigoje, Andreiui su choru dainuojant "Neverkit pas kapą", daug kam akyse ašaros pasirodė.

Publika, Miko Petrausko muziką ir programą pildytojus visą laiką užgyrė trūkšmingais aplo-dimentsais. Be visa kita, šiame koncerte pasirodė, kad ponija Bakerckienė yra ne tik gabi muzikos mokytoja, chorvedė, bet ir talentinga piano solistė; kad jau na Filomina Vaisengovaitė yra tobuli akompanistė, ji akompanavo visas choro dainas; kad Dainos Draugija turi daug gerų dainininkų ir dainininkų.

Koncerto pagražinimui daug rūpinosi Dainos pirmininkas, gražia balsis tenoras, Klementas Andreikus ir jo darbdėi žmona Elenora. Jie, apart kitų dalykų, gavo gyvas palmas scenos papuošimui iš miesto sodų direktijos. Fotografas Vincas Velžis suteikė auksuotą pastolį Petrausko paveikslu išlelimui. Taipgi Dainos choristai ir rėmėjai nemažai pasidarboavo.

Koncerte dalyvavo ir iš kitų miestų svečių. Iš Washingtono buvo L. Esiūnas ir James Mil-damas. Mūsų Susivien. buvo ir turi pasilikti Amerikos lietuvių tautinė organizacija. Tai pagrindas Susivienijimo išsilaiikymo ir mūsų jaunųjų tikslas. Senesnioji karta įsteigė Susivienijimą ir jį išauklėjo jauniems. Mes tą garbingą darbą galėsim tęsti tolyn tik tautiškomu pagrindu pasirėmę, kaip Lietuvos mylėtojai. Jaunajai kartai brangu ir miela tik tas, kas lietuviška ir tautiška Amerikos lietuvių išieivijos gyvenime. Svetimams dievams jaunimas netarunas. Jaunimas nenukrypęs nuo Amerikos idealų ir kiek pajęgs, tiek darbuosis lietuviškuose darbuose.

Po koncerto iš didžiosios salės nuėjau žemyn. Apatinėje salėje buvo daug vietinių ir svečių. Su kuo tik kalbėjau, visiems šis Petrausko muzikos koncertas dideliai patiko. Patiko ir man. Ir dar priminė tuos netolimus pra-eities laikus kada kartu su Maestro Miku tekdavo susitikti bei pasivaikščioti. Rodos tik andai vaikščiojome po Druid sodą. Jis man daug ką aiškino apie muziką bei estetiką... Ak, tie ju muzikos aidai ir garsai rodos kalbėto kalba: "Miko Petrausko dvasia amžius bus su mumis..."

Garbė Dainos Draugijai, kad taip didingai pagerbė mūsų Didįjį Liaudies Dainių-Kompozitorių!

Vasario 27 dieną Salės Bendrovės šėrininkai surengė salės naujai "kepto jaučio" vaišes. Surengė: Matuliaskienė, Ku-

Maistas, Lietūkis ir Pieno Centras Isteigė Skyrių New Yorke

Prareitų metų gruodžio mėnesijje Maistas, Lietūkis ir Pieno Centras buvo atsiuntę į New Yorką savo atstovą p. K. Gineitį pasiteirauti apie galimybes minėtoms įmonėms užmegsti pastovesnius ir platesnius ryčius su šios šalies rinka. Atliekę savuosius uždavimus, p. Gineitis grįžo Lietuvon ir dabar vėl yra atvažiuo-voš Amerikon, kadangi minėtos trys didžiausios Lietuvos ekonominės organizacijos yra nutarusios steigti New Yorke savo skyrius. Drauge su p. Gineičiu atvažiavo p. L. Grigonis iš Maisto ir Pieno Centro ir p. Akelaitis iš Lietūkio. P. Gineitis už kelių savaičių išvyksta atgal, gi p. Grigonis su p. Akelaičiu pasilieka Amerikoje kaip šios naujos įmonės direktoriai. Ji vadinsis Lithuanian-American Import & Export Corporation (157 Chambers Street, New York, Telefonas: REctor 2-2786, Telegromas: Litamcorp).

Ši bendrovė dėš pastangų, kad dar labiau praplėstų eksporto ir importo prekybą tarp Amerikos Jungtinių Valstijų ir Lietuvos. 1937 m. Lietuva pardavė Amerikos J. V. įvairių prekių už apie \$1,140,000, o pirkio iš Amerikos J. V. už apie \$1,300,000. Dabar daromi realūs žygiai, kad padidinti ir Lietuvos produktų išvežimą į šią šalį ir Amerikos J. V. importą į Lietuvą. Prekybinės apyvartos abipusis padidėjimas bus abiem šalis naudingas.

Daugeliui Amerikos lietuvių jau yra žinoma kokį svarbų vaidmenį šios trys įmonės turi visoje Lietuvos ekonominiame gyvenimo struktūroje. Be to, tai yra grynai visuomeninio pobūdžio organizacijos, kurių tikslas yra gelbėti Lietuvai ekonominiasti stiprėti ir į kurias priklauso virš 150,000 Lietuvos ūkininkų. Jeigu Lietuvoje nebūtų buvę Maisto, Lietūkio ir Pieno Centro, tai ir Lietuvos ūkis ne taip greit būtų atsigaavęs ir nuo krizės sunkumu.

Pavyzdžiui, pernai Maistas į įvairius kraustus eksportavo kiaušienius, paukštienos, mėšos konservų ir įvairių kitų gaminių už apie 8 milijonus dolerių. Maistas turi 5 bekonu fabriku (Kaune, Klaipėdoje, Tauragėje, Panevėžyje ir Šiauliuose), 2 mėšos konservų fabriku, moderniškiausius paukštienos eksportui in-geringus, didelius šaldytuvus. Dabar jau Maiste yra virš 100,000 ūkininkų akcininkų.

Centralinė Lietuvos Pieno Perdirbimo Bendrovijį Sąjunga, vadinama Pieno Centru, pasta-raisais laikais per metus eks-portuoja sviesto, kiaušinių ir sūrio už apie 7 milijonus dolerių. Šios Sąjungos žinioje randasi apie 200 pienkių ir apie 2,000 grietinės pienkių. Pieno Centras irgi turi kondensuoto pieno fabri-riką, pieno miltelių fabriką ir įvairias kitas įmones. Tai yra pačių ūkininkų, pieno gamintojų organizacija, jungianti tūkstančius narių ir atstovaujanti ūkininkų interesus ir reikalus. Visos pieninės yra įsteigtos grynai kooperatiniais pagrindais: laisvas narių įstojimas ir išstojimas, pelno dalijimasis pagal nario padarytos apyvartos, vienas narys vienas balsas ir tt. Visos pieninės yra pačių ūkininkų lėšomis pastatytos ir jų pačių valdomos.

Lietuvos mėšos eksporto sker-dyklus ir pieninės sviesto gamy-bai yra visos naujai pastatytos po karu, su visais techniškais patobulinimais, kai kuriais žvilg sniais, kaip naujos įmonės, jos net yra moderniškesnės už kai kurias šios rūšies įmones, pav., Danijoj bei Švedijoj. Pavyzdžiui, Maisto bekonu fabriku šiauliuose skaitomas moderniškiausiu bekonu fabriku Europoje, gi naujai pastatyta Pieno Centro pieninė Kaune ir naujoji Čauskienė, Lazauskienė, Stanke-vičienė, Rūdonienė, Remeikienė, Patarnavo, Černiauskiėnė, Pužaitienė ir Trainienė. Visi susirinkę buvo skaniai pavaišinti.

Ant. Kurelaitis.

paukščių skerdykla eksportui Aleksote savo techniškais įren-gimais gali būti pavyzdžiui dau-keliui Europos kraštų.

Zemės ūkio Kooperatyvų Są-junga Lietukis įvairių prekių eksportuoja, importuoja ir par-duoda vidaus rinkoje per metus už apie 12 milijonų dolerių. Tai yra didžiausia prekybos įmonė visoje Lietuvoje. Lietūkis eks-portuoja javus, sėmenis, dobilių dėklas, vikius, linus, bulves ir daug kitų produktų, o iš užsie-nio šalių importuoja įvairias ma-šinas, geležį, mineralines trąšas, cementą, akmens anglį, petrole-umo produktus, ir tt. Lietūkis valdo tris javų elevatorius (Lietūkio elevatorius Klaipėdoje su moderniškiausiomis mašinomis javų ir sėklų valymui ir pakro-vimui į laivus, yra 30,000 tonų talpos, tai yra didžiausias sandė-lis Lietuvos uoste). Be to, Lie-tūkis turi keletą rezervuarų uos-te petroleumo produktams (oil tanks), daug vagonų-cisternų jų išvežiojimui, savus sandėlius įvairioms prekėms po visą Lie-tuvą, daug skyrių. Tai irgi yra vi-suomeninio pobūdžio organizaci-ja, kurią sudaro virš 100 koope-ratyvų susijungusių į vieną Są-jungą, kuri ir vadinasi Lietūkis.

Visos minėtos trys įmonės yra patys didieji Lietuvos ekonomi-ne gyvenimo centrai. Tai yra grynai ekonominės organizaci-os, nepartinės, į kurias priklau-so, kaip aukščiau minėta, virš 150,000 Lietuvos ūkininkų, ir

kurios tarnauja bendrai viso kra-što gerovei. Jos išaugs į svar-bias organizacijas ir jų stiprėji-mas prisideda prie viso krašto stiprėjimo.

Reikia tikėtis, kad ir Lietu-voš-Amerikos Importo ir Eks-porto Korporacija, normaliai augdama, suloš irgi nemažą vaid menį didesniai išplėtimui eks-porto ir importo prekybos tarp Lietuvos ir Amerikos J. V. ir taip pat prisidės prie palaikymo nuolatinesių ryšių tarp Lietu-voš ir jos skaitlingos išieivijos.

Ši Bendrovė importuos iš Lie-tuvos kumpius, bekoną, dešras, lašinius, įvairius konservus, agurkus, sūrius, sėmenis, dobilių sėklą ir įvairius kitus produktus (kaip, pav., saldainiai, namų audiniai ir tt.), kuriuos Lietuva gamina ir kuriems bus paklausos ir eksportuos iš Amerikos J. V. įvairias mašinas, petrole-umo produktus, rašomąsias ma-šines ir kitas amerikietiškas prekes.

Tokį pranešimą patiekė atsi-lankę "Tėvynės" redakcijon kovo 8 d. Lietuvos-Amerikos Importo ir Eksporto Korporaci-jos įsteigėjai, pp. Gineitis, Gri-gonis ir Akelaitis.

Parduodu Spaustuve

Spaustuvė tinkamai įrengta dary-mui visokių spaudos darbų. Biznis iš-dirbtas per daugelį metų lietuvių, ru-sų, lenkų ir kitų tautų žmonių tarpe. Savininkas per daug metų darę gera pragyvenimą. Dabar iš prieštaisy savininko mirties spaustuve parduodu. Prašau atsiskaiti sekanti adresu:

MIS. M. ALKATYNE, 22 So. Leonard Street, Waterbury, Conn.

ATSIVEIKITE SAVO GIMINES IS EUROPOS
Jūs turite Lietuvoje giminių ir draugų, norinčių atvykti į Ameriką paviešėti ar apsigyventi. CUNARD WHITE STAR linija jums patarnaus paršauti gimines ir draugus iš Lietuvos—suteiks informaciją laivakoriui ir dokumentų reikalais. Nuolatinis susisiekimas laivais

QUEEN MARY
—naujausiu pasaulyje keleviniu laivu—
BERENGARIA AQUITANIA
Moderniškais motorlaivais
BRITANNIC GEORIC
Prasykite brošūrelės "Atsiveikite Savo Gimines is Europos". Informacijų prasykite pas savo artimiausią CUNARD LINE agentą arba **CUNARD WHITE STAR LINE** 25 Broadway, New York.

Mūsų Profesionalai ir Biznieriiai

MŪSŲ ADVOKATAI Adv. F. J. Bagočius, "Keleivio" Name, 256 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.	Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRIangle 6-3622 Tel.: EVergreen 8-7179
Adv. John B. Borden, 3201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Firmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6—8.	Dr. V. S. Nares, Medikas ir Chirurgas. 2429 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9 Tel.: Hemlock 8151
Adv. Joseph J. Grish, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.	Dr. J. S. Staneslow, Medikas ir Chirurgas, SLA. Doktoras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.
Adv. K. P. Gugis, Ofisas: 127 No. Dearborn St., Chicago, Ill. Kam.: 1431-1434. Namuose: 3223 So. Halsted St. Vakaras: 6 iki 8:30.	Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 6311 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9

MŪSŲ BIZNIERIAI

SLA. NARIAI BLINSTRUBS' VILLAGE & GRILL VISU LIETUVIŲ "HEADQUARTERS" 300-308 W. Broadway, South Boston, Mass.	Puikiausias Restaurantas Visojo Massachusetts Du Barai. Vieta 600 žmonių Du Perstatymai Kas Vakaras Sokiai. Vieta Baliams
A. J. KUPSTIS SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.	Real Estate & Insurance Specializuojam: Biznis, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Pataravimas
Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241	John Naghten & Co. Established 1863 Insurance 1905 Insurance Exchange Chicago, Illinois

IVAIROS ŽINIOS

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

GRAŽUS SLA. 372 KUOPOS VAKARĖLIS

Kovo 12 d. vakare, Susivienijimo Salėje, Brooklyne, įvyko SLA. 732 kuopos, kurią sudaro Amerikoje augę lietuviai, gražus ir linksmas vakarėlis — šokiai. Susirinko gana skaitlingas burių inteligentiškų jaunų žmonių, kurie gražiai šoko ir linksmosios iki vėlumos.

Šokių pertraukoje SLA. 372 kuopos pirmininkas, p. Vitalis Bukšnaitis, pakalbėjo apie šios kuopos gyvavimo, paaiškindamas Susivienijimo tikslą ir išleido prie įžangos bilietų laimėjimo dovanas, kurių vieną laimėjo ponias Schegaus, o kitą tūlas jaunuolis, kurio pavardės neteko sužinoti.

Į šį rengimą atsilankė ir geras burių senosios kartos veikėjų. Turėta ir svečių net iš Waterbury, Conn., butent: pp. J. Tareila, Zemaitaitis, Lazauskas ir J. Klinka. Gerb. svečiai buvo atvykę Brooklynan pasitarti Dariaus-Girėno Aero Klubo sumanymo nupirkti Lietuvai lėktuvą reikalais. Prie to gražaus darbo nori ir Waterburio lietuviai efektingai prisidėti, tad buvo svarbu jiems tuo reikalu pasitarti su pačiais sumanytojais. Ta proga tolimi svečiai malonėję dalyvauti ir SLA. 372 kuopos rengime ir kartu su brooklyniečiais pasilinksminėti.

Turėjome tikrai gražų, jaukų ir linksmą vakarėlį. Linkėtina, kad SLA. 372 kuopa dažniau panašius vakarėlius rengtų.

Report. X.

NEPAPRASTAS "VIENYBĖS" PARENGIMAS

Dienraščio "Vienybės" leidėjai ruošia nepaprastą pavasarinį bankietį ir šokius sekmedienų, kovo 27 d., Brooklyn Central Palace, 16 Manhattan Ave., Brooklyn. Pradžią 4 val. popietų.

Laikie bankieto bus įdomi programa, trumpos kalbos ir dainos. Teko paitrėti, kad dainuos

ponios Vitaitienė ir Strumskienė, taipgi Trubadurų Kvartetas. Kas nenorės bankiete dalyvauti, galės tik šokti ir linksintis, nes bus lietuviškas baras su užkandžiais, pagamintais iš importuotų Lietuvos maisto produktų. Įžanga tik į šokius 40 centų.

Bet kas nenorės dalyvauti bankiete, kuomet įžanga į bankietį su programa ir kartu į šokius tik \$1.50. Todėl nuosirdžiai kviečiame atsilankyti į bankietį ir šokius visus "Vienybės" skaitytojus ir draugus bei rėmėjus. Prašome vietos užsisakyti iš anksto, geriausiai nusipirkti bilietus tuojau, kuriuos galima gauti "Vienybės" administracijoje ir pas bankieto rengėjus bei dienraščio draugus.

Rengimo Komitetas.

VISŲ LAUKIAMAS KONCERTAS

Jau keletą kartų buvo pranešta, kad kovo 20 d., Susivienijimo Salėje, 197 Grand St., Brooklyne, įvyks nepaprastai įdomus koncertas. Šis koncertas bus nepaprastas tuomi, kad programą pildys gabūs ir pasižymėjęs dainininkas iš Detroit, Michigan — Alekas Vasiliauskas, kuris savo galingu balsu nustebins klausytojus.

Alekas Vasiliauskas muzikos srity yra daug pasidarbavęs, ypač tarpe svetimtaučių. Detoroite 1936 metais jis laimėjo pirmą prizą tarptautinėje muzikos šventėje, kaip talentingas solistas. Tais pačiais metais Detoroite buvo surengtas Radio Kontestas (State Wide Radio Contest), kur irgi Vasiliauskas laimėjo pirmą vietą. Keletą kartų dainavo per NBC radio tinklus, o dabartinį laiką laimėjo balso laivinimui stipendiją New Yorke.

Programė kartu dalyvauja taip pat pasižymėjusi dainininkė chorvedė ir muzikos mokytoja Violeta Tamkiūtė, Dorothy Bubniūtė, jaunutė talentinga šokėja, kuri daug sykių palinksminio lietuvių publiką ir Bruce King muzikos srity pasižymėjęs

dainininkas ir balso mokytojas, kuris, kaip buvo Milano Operos narys, tą vakarą jis atliko akompanisto rolę.

Po meniškio programo įvyks šokiai, kurie tęsis iki vėlumos. Bilietai koncertui \$1.00 ir 75c., šokiams — 50c. Programas prasidės lygiai 5 val. vakare.

Kviečiame visus atsilankyti į šį dainų vakarą. V. T.

WASHINGTONO LIETUVIAI RUOSIA REIKSMINGA VAKARĄ

Washington, D. C. — Čia veikiantieji Baltijos-Amerikos Draugija kooperuoja su Katalikų Universiteto Travelers Klubo suruošimui lietuvių vakaro sekmedienų, kovo 27 d., 1938 m., minėto universiteto Muzikos Namu Auditoriume, pradžią 8-tą valandą vakare. Dedame visas pastangas, kad šis rengimas padovytų minėto klubo išieitų kopuikiausiam. Kurie lietuviai iš apylinkės miestų malonėję dalyvauti šiame rengime, tuos nuosirdžiai kviečiame atsilankyti į lietuvių vakarą Amerikos sostinėje.

Programa bus sekama: įdomią kalbą pasakys p. Louis Bean, kuris yra gimęs Lietuvoje ir kaip ekonomistas dabar yra Sekretoriaus Wallace pagelbininku. Adv. Nadas Rastenis iš Baltimore, Md., pasižymėjęs Amerikos lietuvių poetas, taipgi pakalbės, o ponias Rasteniei pakalbės poezijos kurinius. Bus ir populiari be klasiškos lietuvių muzikos, taipgi bus išstatyta paroda Lietuvos pašto ženklų rinkiniai, gintaro išdirbiniai ir Lietuvos liaudies rankdarbiai. Tikimės gražiai pasirodyti Amerikos sostinės publikai su lietuvių tautos kultūra. L. J. Esunas.

NUMIRĘ ŽYMUS ČIKAGIEČIŲ VEIKĖJAS

Chicago, Ill. — Kovo 8 d., Billings ligininėje numirė žymus Chicagos lietuvių veikėjas, SLA. narys ir buvęs Seimų delegatas, Julius Micevičius. Velionis buvo Chicagos Lietuvių Draugijos prezidentas. Velionis Micevičius susirgo prieš Kalėdas ir per kelias savaites išgulėjo namieje, vis tikė-

damasis siek tiek pasveikti ir išvažiuoti kur nors tinkamam pasilimui. Tačiau virš savaitę pirm mirties jis tiek nusilpnėjo, kad nusitarė važiuoti liginone gydysis. Bet įsisenėjusios ligos jau buvo tiek nukamuotas, kad jokia medicinos pagalba negalėjo gyvastį išgelbėti. Viskas ką galėjo, tai kelioms dienoms pailginti jo gyvenimą su pagalba deguonies (oksigeno) ir kraujo transfuzijos.

Velionis Micevičius buvo dar nesenas žmogus, vasario 13 d. jam sukako 49 metai amžiaus. Kilęs Lietuvoje iš Medingėnų bažnytkaimio, Zarėnų valsčiaus, Telšiu apskr. Į Ameriką atvyko 1907 metais ir tuojau pradėjo dalyvauti įvairiose lietuvių organizacijose. Velionis buvo artimas "Naujiejiems" veikėjas.

Kovo 12 d., iš Philips koplyčios velionis Micevičius iškilmingai ir labai skaitlingai palydovų miniai dalyvaujant palaidotas Tautiškos kapinėse. Vadinasi, vėl vienu senosios kartos veikėjų mažiau... Gailla darbtas veikėjo netekus, o daugeliiu gaila netekus gero draugo. Lai būna lengva velioniui Juliiu išsėtis šaltoje žemelėje. Pasilikusiai velionio šeimai ir giminėms bei draugams reikiu giliausios užuojautos žodj. SLA. Narys.

Rockford, Ill. Liet. Nepriklausomybės Minėjimas Pavyko

SLA. 77 kuopos iniciatyva, bendrai su dešimties vietos draugijų, vasario 27 d., Arogona Sve-tainėje šventėme Lietuvos nepriklausomybės 20 metines sukaktuves su geriausiu pasisekimu. Porengime dalyvavo visos čionaitinės srovės ir buvo trys kalbėtojai: kun. K. Juozaitis nuo šv. Petro ir Povilo draugystės, L. Pruseika nuo SLD. vietinės kuopos ir Dr. P. Grigaitis nuo SLA. 77 kuopos. Prakalbos buvo jausmingos ir atitako tos dienos dvasiai, nebuvo jokių užsi-gauliojimų. Kalbos visiems patiko.

Muzikalį programą išpildė vietiniai ir labai gražiai. Ant estrados buvo Amerikos ir Lietuvos gražios šilkinės vėliavos ir po gražų bukietį gėlių. Apie 3:45 programą atidarė pirm. A. Savickas, paaiškindamas tikslą ir pareiškė džiaugsma, kad Rockfordo lietuviai nors bendruose lietuvių reikaluose pasistengė išvien veikti. Prisiminė, kad 1920 m. 5 d. gruodžio taipgi ben-drai buvo vietinių draugijų protesto demonstracija prieš lenkus, kur aukų surinkta vienuolika šimtų dol. ir pasiūsta į Lie-tuvą per Lietuvos Atstovybę.

SLA. 77 kuopos kvartetas (pp. Šimaitienė, Sinkevičienė, Stružas ir Bacevičius) pagiedojo Lietuvos ir Amerikos himnus. Panelė Noreikiūtė gražiai sudainavo dvi liaudies dainas. Akompanavo p. Misiuniūtė. Jaunų mergaičių grupė labai vikriai pašoko "Dutch dance". Jos išpildė kelis numerius ir padainavo "Pyniau vainikėlių". Panelė Jovaišukė, jauna talentinga šokėja klesikių šokių, išpildė du numerius.

Kalba vietinis kun. K. Juozaitis ir kaip čia augęs, tai neblogai pasakė kalbą. Antrą dalį kalbos pasakė angliškai. Po kalbos dainuoja vietinis "Laisvės" mišrus choras, po vadovystė p. Poškiūtės dvi liaudies dainas, o trečią dainavo iš operetės "Gri-gutis", čia vadovavo p. Bacevičius, o p-lė Poškiūtė pianu akompanavo. Dainos pavyko gerai.

Kalba L. Pruseika, gana ener-giška nurodydamas, kokis pa-vojus dabar grėsia netik Lietu-vai, bet ir kitoms mažoms Pa-baltijos valstybėms iš Vokietijos nacių pusės. Reikia pasaky-ti, kad Pruseika šį kartą buvo džentelmonas — nieko neuzgavo ir su jo kalba aš manau visi su-tiko.

Po jo kalbos dar pašoko ir padainavo jaunų mergaičių grupė. Dvi dainas sudainavo ponias Baranauskienė, o jos sūnus pia-nu akompanavo. Reikia pasa-kyti, kad p. Baranauskienė tik antru kartu viešai pasirodė su dainomis ir daugumas stebisi, kaip ji galėjo iškentėti nepasiro-džius anksčiau su tokiu graži-u balsu.

Kalba Dr. P. Grigaitis, kuris ilgokoj kalboj iš Lietuvos istori-jos vėždžiai nupiešė lietuvių ko-vas su kryžiuočiais ir kokia ji buvo didelė ir galinga: jos plotai siekė nuo Baltųjų iki Juodųjų jūrių. Taipgi nurodė tas priel-žastis, dėl kurių Lietuva susilpn-ėjo ir, galų gale, pateko po sve-timiu jungu.

Užbaigus kalbą, buvo perskai-tyta rezoliucija kaslink Vilniaus ir Lietuvos. Rezoliucija vienbal-siai priimta.

Ant galo kvartetas sudainavo dvi dainas. Paskutinė buvo: "Mes be Vilniaus nenurimsim", publika griausmingais aplodis-mentais palydėjo ir tuomi užsi-baigė šios dienos programos ir po tam sekė šokiai.

P. G. Aleksynas.

LIETUVOS ŽMONĖS DŽIAUGIA AMERIKIEČIŲ RADIO PROGRAMA

Vasario 22 d. Minkai leido spe-cialę radio programą i Lietuvą iš Bostono stoties paminėti Lie-tuvos 20-ties metų nepriklaus-o-mybės sukaktį.

Gauta oficialė žinia iš Lietu-vos nuo stoties LYIJ, kad pro-gramą priėmė aiškiai ir klausėsi su dideliu malonumu. Taipgi gau-ta daug laišku i Lietuvos su gražiais pagyrimais ir dideliu džiaugsmu.

Programos Dalyviai:
Franklin Gle Club, po vadovystė A. Kruso, Brockton, Mass.
"Sešios Birutės" po vadovystė V. Minkinės, Boston, Mass.

Solistė — Julė Mitrikaitė, Worcester, Mass.
Smuikininkas — Longin Bui-nis, Jr.

Pianistė — Valentina Minkie-nė.
Kalbėtojas buvęs Advokatų Sąjungos pirmininkas adv. A. O. Šalna, Boston, Mass.

Programos vedėjas, Steponas Minkus, Boston, Mass. Progra-ma buvo lietuvių ir anglų kalbo-se. Rep.

Greenfield, Mass. Klaidos Aatitaisymas.

Mano korespondencijoje, til-pusioje "Tėvynės" No. 9, kur aprašoma vasario 13 d. įvykęs parengimas paminėjimui Lie-tuvos Nepriklausomybės 20 meti-nių sukaktuvių, per mano neap-sižiurėjimą, įvyko klaida. Buvo parašyta: advokatė J. Jakimavi-čiūtė, turi būti Lucė Jakimavi-čiūtė. "Nesumašykite SLA. su R. K. S. L. A.", turėjo būti SLA. su L. R. K. S. A. Vietoje p. A. Tamutis, turi būti p. A. Tamulis. S. J. K.

Reikalaujam Agencijų ir Agentų. Sulaikyti Perrugima Ligi VOTYS SKILVYE

Neprovers Jus Apleisti Darbą. Nežaiskite su rūkūmi-
n, nuo gazu paeiman-
šin vidurių nemalimu,
kurį sudaro perdidelis
r u k šties susirinkimas.
Anleidus toki nesvei-
kuma, iš eali išsivys-
tviti į votis ir tuomet
priseitu eiti į liginone

gydvumiai ar operacijai.
Gniauzanti skausmai, rugštis pa-
didėjimas ir kiti kankinant si mpto-
mai gali but greitai sulaikyti su
KARBOMINT, subalansuoti vaistai,
kurie parenti specialisu receptu. Iš-
bandykit juos ir persitikrinkit kiek
geriau jausitės i kelias dienas laiko.
Nesiūskite pinigų. Užmokėsite pā-
toriuui \$1.25 kuomet pristatys vaist-
tus. Iškirpkite ši skelbima ir su už-
sakymu nusiųskite šiandien i:
KARBOMINT CO., Dept. T,
529 Hudson St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

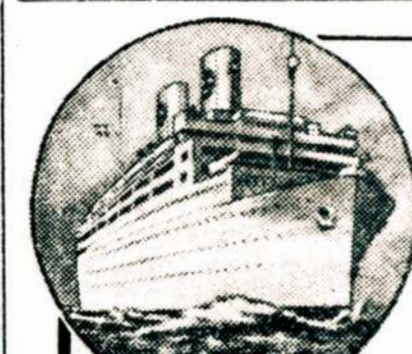
Nesikankykite savęs skaus-mais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skau-dėjimai ant patalo paguld. CAPSICO COMPOUND
mossis lengvai prašina virs-
minetas ligas; mums šiandien
daugybė žmonių siūncia padė-
kavones pasveikti. Kaina 50c.,
per pašta 55c. ar dvi už \$1.05.
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „SALTINIS SVEI-
KATOS“ augalais gydysis, kai-
na 50 centų.
JUSTIN KULIS
3299 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

BUVĖS SLA. IŽDO GLOBĖJAS VYKSTA Į LIETUVĄ

Lietuviškų filmų gamintojas ir rodytojas, buvęs SLA. Iždo Globėjas p. Juozas Januškevičius šią vasarą keliaus į Lietu-vą filmuoti nepriklausomybės minėjimo iškilmes. Januškevičius vyksta su pirmąja tiesiogi-ne ekskursija į Klaipėdą (be per-sėdimo), specialiai tūrams pri-
rengtu Cunard White Star laivu Lancastria, kuris išplauks iš New Yorko gegužio 21 d., o iš Bostono gegužio 22 d.

Januškevičius vežasi su savim filmavimo aparatų ir gamins judamus spalvuotus paveikslus visos ekskursijos laive, jos pri-ėmimą Klaipėdoje ir dalyvavimą iškilmėse. Vėliau tos filmos, su kitais Lietuvos vaizdais, bus ro-domos po visas lietuvių koloni-jas Amerikoje.

Važiuojantiems su šia ekskur-sija keleiviams ne tik bus prog-a pamatyti save judamuose pa-veiksluose ir dalyvauti Lietuvos didžiosiose iškilmėse, bet ir nau-dotis pigia kelione, nes laivas išplaukia prieš vasaros sezonui prasidėsiant. Keliaujant vasaros sezona, tarp gegužio 23 ir liepos 24 į Europą ir tarp liepos 25 iki tos gražios knygos — užsisaky-rugs. 25 iš Europos — abipusės kite.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
Dvidešimtmečio minėjimo
iškilmių Lietuvoje proga
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
LIETUVIŲ LAIVOKORČIŲ AGENTŲ
SĄJUNGA AMERIKOJE, INC.

Rengia asmeniškai lydima Metinė tiesioginė Ekskursija į LIETUVĄ
MODERNISIOJU BALTU MS "GRIPSHOLM"
Išplauks iš New Yorko GEGUŽES 28 d.
išplauks iš STOCKHOLMO-KLAIPĖDA
18 Stockholmo laivų S. S. "MARIEHOLM"
Kiti išplaukimas iš New Yorko:
KOVO 19, KOVO 26, BAL. 16, GEGUŽES 3
Geriausia Jums patarnaus musu agentas, arba
SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Ave. & 4 W. 51 St., New York, N. Y.

"VAZIUOJU I LIETUVĄ"
"IR AŠ VAZIUOJU: VAZIUOKIM VIE-NA IS CUNARD WHITE STAR LINIJOS EKSKURSIJŲ"
Cunard White Star Linijos laivai perplaukia Atlanta kiekvieną savaitę

QUEEN MARY
— pasaulio naujausias laivas —
ir kiti panašiai žymūs Cunard White Star laivai
BERENGARIA AQUITANIA BRITANNIC GEORGIC
SPECIALES EKSKURSIJOS

Amer. Lietuvių Laivokorčių Agentų Sąjungos Ekskursija Aquitania—Birželio—June 18
Liepos—July 16

PIRMYN CHORO DRAUGIJA
BRITANNIC—Birž. — June 11

SPECIALĖ EKSKURSIA Į KLAIPĖDĄ
LANCASTRIA—Gegužės (May) 21 d.
Ar norite žinoti, kaip galima gimines atvežti iš Lietuvos? Atsiūskite laiška, prašydami "Prepaid Booklet". Gausite veltui! Aiškesniu informacijų ir rezervacijų reikalais kreipkitės į COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE.
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

CUNARD WHITE STAR

Į LIETUVĄ
TIK SEPTYNIOS DIENOS
Jei keliausite ekspresniais garlaiviais
BREMEN • EUROPA
Greitai traukiniai prie pat laivų Bremen ir Europa.
Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną.
Arba keliaukite populiariais laivais
COLUMBUS
HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK
Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo. Reikale vizų atvežimui ir svertams duoda sumanus patarimas.
Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba
57 Broadway, New York, N. Y.
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

PERDAUG UŽIMTA EITI REIKMENŲ PIRKTI?

Kuomet nepatogu lankyti krautuves, pirkitė reikmenis per telefoną. Daugelis pirkėjų mums pasakoja, kad jos visus mažesnius atlieka ir jų pinigai reiškia tiek pat per telefoną. Pabandykite jūs pačios! Pažiūrėkite, kiek laiko jūs galite sutaupti tokiems dalykams, kurie jums patinka.

TELEFONUOKITE!

NEW YORK TELEPHONE COMPANY